

II

(Nezakonodajni akti)

UREDBE

DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) 2017/653

z dne 8. marca 2017

o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 1286/2014 Evropskega parlamenta in Sveta o dokumentih s ključnimi informacijami o paketnih naložbenih produktih za male vlagatelje in zavarovalnih naložbenih produktih (PRIIP) z določitvijo regulativnih tehničnih standardov glede prikaza, vsebine, pregleda in revizije dokumentov s ključnimi informacijami ter pogojev za izpolnitev zahteve po posredovanju takih dokumentov

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1286/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. novembra 2014 o dokumentih s ključnimi informacijami o paketnih naložbenih produktih za male vlagatelje in zavarovalnih naložbenih produktih (PRIIP) ⁽¹⁾ ter zlasti člena 8(5), člena 10(2) in člena 13(5) Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Uredba (EU) št. 1286/2014 uvaja nov standardiziran dokument s ključnimi informacijami, da bi mali vlagatelj lažje razumel paketne naložbene produkte za male vlagatelje in zavarovalne naložbene produkte (v nadaljnjem besedilu: PRIIP) ter jih primerjal med seboj.
- (2) Da bi se malim vlagateljem zagotovile ključne informacije, ki so enostavne za branje, razumevanje in primerjavo, bi bilo treba določiti skupno predlogo za dokument s ključnimi informacijami.
- (3) Identiteta in kontaktni podatki iz člena 8(3)(a) Uredbe (EU) št. 1286/2014 bi morali vključevati mednarodno identifikacijsko številko vrednostnega papirja ali edinstveni identifikator produkta za PRIIP, kadar je ta na voljo, da bi lahko mali vlagatelji lažje poiskali dodatne informacije o PRIIP.
- (4) Za zagotovitev, da mali vlagatelji razumejo in primerjajo ekonomske in pravne značilnosti PRIIP ter da se jim zagotovi ustrezen pregled naložbene politike in strategije PRIIP, bi moral dokument s ključnimi informacijami vsebovati standardizirane informacije o vrsti PRIIP, njegovih naložbenih ciljih in načinu, kako bodo doseženi, ter ključne značilnosti ali vidike produkta, kot je zavarovalno kritje.
- (5) Malim vlagateljem bi bilo treba zagotoviti informacije, ki jim omogočajo, da razumejo in primerjajo tveganja, povezana z naložbami v PRIIP, tako da lahko sprejmejo informirane naložbene odločitve. PRIIP lahko vključuje različna tveganja. Najpomembnejša so tržno tveganje, kreditno tveganje in likvidnostno tveganje. Da bi mali vlagatelji v celoti razumeli ta tveganja, bi morale biti informacije o tveganjih čim bolj združene in številčno predstavljene kot enoten zbirni kazalnik tveganja z zadostnimi pojasnjevalnimi opisi.
- (6) Proizvajalci PRIIP bi morali pri oceni tveganja upoštevati nekatere dejavnike, ki lahko zmanjšajo kreditno tveganje za malega vlagatelja. V zvezi s tem bi bilo treba pri oceni, ali so sredstva PRIIP oziroma ustrezno zavarovanje ali

⁽¹⁾ UL L 352, 9.12.2014, str. 1.

sredstva za kritje plačilnih obveznosti PRIIP ves čas do dospelosti enaka plačilnim obveznostim PRIIP do vlagateljev, zagotoviti, da sredstva, s katerimi razpolagajo zavarovalnice, ves čas ustrezajo tekočemu znesku, ki bi ga morala zavarovalnica plačati za prenos svojih obveznosti v zvezi s PRIIP na drugo zavarovalnico.

- (7) Ocene zunanjih bonitetnih institucij (ECAI) trenutno zagotavljajo dosleden približek za kreditno tveganje v različnih sektorjih v Uniji. Vendar je treba zmanjšati zanašanje na bonitetne ocene, kadar koli je to mogoče. Zato je pomembno, da je zbirni kazalnik tveganja objektivno točen in zagotavlja primerljivost med različnimi PRIIP ter da se ustrezno spremlja, kar zadeva tržno in kreditno tveganje, da bodo lahko dokazi o učinkovitosti merjenja tveganja v praksi na voljo pri pregledu Uredbe (EU) št. 1286/2014, ki naj bi bil opravljen do 31. decembra 2018. Pri pregledu bi bilo treba upoštevati, v kakšnem obsegu ocene zunanjih bonitetnih institucij v praksi odražajo kreditno sposobnost proizvajalca PRIIP in kreditno tveganje, ki so mu izpostavljeni vlagatelji v posamezen PRIIP.
- (8) Kadar obstaja tveganje, da se lahko likvidnost PRIIP razlikuje glede na možnosti za predčasen izstop iz PRIIP ali iskanje kupca na sekundarnem trgu, bi bilo treba zagotoviti posebno opozorilo. Tako opozorilo bi moralo vsebovati tudi okoliščine, v katerih obstaja tveganje, da bodo izplačila iz PRIIP pri predčasnem izstopu znatno drugačna od pričakovanih, vključno z uporabo kazni za izstop.
- (9) Čerprav je težko pripraviti in razumeti ocene donosa PRIIP, so informacije o takih ocenah zelo pomembne za male vlagatelje in bi morale biti vključene v dokument s ključnimi informacijami. Malim vlagateljem bi bilo treba zagotoviti jasne informacije o ocenah donosa, ki so skladne z realističnimi predpostavkami o mogočih rezultatih in ocenami stopnje tržnega tveganja v zvezi s PRIIP ter predstavljene tako, da sta jasno izražena negotovost navedenih informacij in dejstvo, da so mogoči boljši ali slabši rezultati.
- (10) Da bi lahko mali vlagatelji razumeli tveganje, bi jim bilo treba v dokumentu s ključnimi informacijami predstaviti informacije o morebitnih posledicah, kadar proizvajalec PRIIP ne more izplačati vlagateljev. Jasno je treba navesti stopnjo zaščite malega vlagatelja v takih primerih v okviru naložbene, zavarovalne ali jamstvene sheme za vloge.
- (11) Informacije o stroških so za male vlagatelje pomembne pri primerjavi različnih PRIIP, ki lahko imajo različne stroškovne strukture, in preučevanju, kako lahko stroškovna struktura določenega PRIIP vpliva nanje, kar je odvisno od tega, kako dolgo vlagajo, koliko vložijo in kako uspešen je PRIIP. Zato bi moral dokument s ključnimi informacijami vsebovati informacije, ki malemu vlagatelju omogočajo, da primerja splošne skupne stopnje stroškov med različnimi PRIIP, ko se posedujejo v okviru priporočenih obdobj razpolaganja (posedovanja) in v krajših obdobjih, ter razume, kako se lahko ti stroški razlikujejo in sčasoma spreminjajo.
- (12) Raziskave med potrošniki so pokazale, da mali vlagatelji lažje razumejo denarne zneske kot odstotke. Majhne razlike v stroških, izražene v odstotkih, so lahko povezane z velikimi razlikami v stroških, ki jih nosi mali vlagatelj, če se izrazijo v denarnih zneskih. Zato bi moral dokument s ključnimi informacijami vsebovati tudi skupne stroške za priporočena obdobja razpolaganja in krajša obdobja, in sicer v denarnih zneskih in odstotkih.
- (13) Ker lahko različne vrste stroškov različno vplivajo na donose, bi moral dokument s ključnimi informacijami vsebovati tudi razčlenitev različnih vrst stroškov. Razčlenitev stroškov bi morala biti izražena na standardiziran način in kot odstotek, da bi bilo mogoče enostavno primerjati zneske za različne PRIIP.
- (14) Osebnosti okoliščine malih vlagateljev se lahko spremenijo in je treba nepričakovano likvidirati dolgoročneje naložbe. Morda je potrebna tudi likvidacija naložb zaradi sprememb na trgu. Ker je za male vlagatelje težko predvideti stopnjo likvidnosti, ki jo bodo morda potrebovali v svojih celotnih naložbenih portfeljih, so informacije o priporočenih obdobjih razpolaganja in najkrajših zahtevanih obdobjih razpolaganja ter možnosti delnega ali popolnega predčasnega izstopa še posebej pomembne in bi jih bilo treba vključiti v dokument s ključnimi informacijami. Iz istih razlogov bi bilo treba jasno opredeliti razpoložljivost in posledice take predčasne likvidacije naložb. Zlasti bi moralo biti jasno, ali take posledice nastanejo zaradi izrecnih provizij, kazni ali omejitev pravic do likvidacije naložb ali pa zato, ker je vrednost določenega PRIIP, ki je predmet likvidacije naložbe, posebej odvisna od trenutka likvidacije naložbe.
- (15) Ker lahko mali vlagatelji uporabljajo dokument s ključnimi informacijami tudi kot povzetek glavnih značilnosti PRIIP, bi moral ta vsebovati jasne informacije o tem, kako se pritožiti glede produkta ali ravnanja proizvajalca PRIIP ali osebe, ki svetuje o produktu ali ga prodaja.

- (16) Nekateri mali vlagatelji morda želijo pridobiti dodatne informacije o posebnih vidikih PRIIP. Dokument s ključnimi informacijami bi zato moral vsebovati jasne in posebne sklice na vire dodatnih specifičnih informacij, kadar je treba take informacije vključiti vanj v skladu z Uredbo (EU) št. 1286/2014. Kadar mora proizvajalec PRIIP razkriti nekatere druge informacije v skladu z nacionalnim pravom ali pravom Unije, bi moral biti mali vlagatelj seznanjen s tem in obveščen, kako lahko pridobi te druge dokumente, tudi če se predložijo samo na zahtevo. Da bi zagotovili, da je dokument s ključnimi informacijami čim bolj jedrnat, se lahko povezave do drugih dokumentov navedejo na spletnih mestih, če je jasno navedeno, da obstajajo, in če je mogoče do njih dostopati prek teh spletnih mest.
- (17) Dokumenta s ključnimi informacijami o PRIIP, ki ponujajo več osnovnih naložbenih možnosti, ni mogoče posredovati v enaki obliki kot dokument s ključnimi informacijami o drugem PRIIP, ker ima vsaka osnovna naložbena možnost poseben profil tveganja, uspešnosti in stroškov, zaradi česar ni mogoče posredovati vseh potrebnih informacij v enotnem, strnjenem in samostojnem dokumentu. Osnovne naložbene možnosti so lahko naložbe v PRIIP ali druge podobne naložbe oziroma standardizirani portfelji osnovnih naložb. Te osnovne naložbene možnosti lahko imajo različna tveganja, donose in stroške. Proizvajalec PRIIP bi zato, če meni, da je to ustrezno, moral biti glede na naravo in število osnovnih naložbenih možnosti sposoben pripraviti posamezne dokumente s ključnimi informacijami za vsako možnost. Ti dokumenti s ključnimi informacijami bi morali vsebovati tudi splošne informacije o PRIIP.
- (18) Če proizvajalec PRIIP meni, da posamezni dokumenti s ključnimi informacijami za vsako možnost niso primerni za male vlagatelje, bi se morale specifične informacije o osnovnih naložbenih možnostih in splošne informacije o PRIIP posredovati ločeno. Da ne bi prišlo do zmede, bi bilo treba v splošnih informacijah o PRIIP iz dokumenta s ključnimi informacijami navesti razpon tveganj, uspešnosti in stroškov, ki ga je mogoče pričakovati za različne ponujene osnovne naložbene možnosti. Poleg tega bi morale specifične informacije o osnovnih naložbenih možnostih vedno izražati značilnosti PRIIP, prek katerega se ponujajo osnovne naložbene možnosti. Te specifične informacije se lahko posredujejo v različnih oblikah, na primer v obliki enotnega dokumenta, ki vsebuje potrebne informacije o vseh različnih osnovnih naložbenih možnostih, ali v posameznih dokumentih za vsako osnovno naložbeno možnost. Za sklade KNPVP in sklade, ki niso KNPVP, za katere se v zvezi z obliko in vsebino dokumenta s ključnimi informacijami za vlagatelje uporabljajo členi od 78 do 81 Direktive 2009/65/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁾, se odobri prehodno obdobje izvzetja na podlagi Uredbe (EU) št. 1286/2014. Da bi se za te sklade zagotovila dosledna prehodna pravna ureditev, bi se moralo proizvajalcem PRIIP dovoliti, da navedene dokumente s ključnimi informacijami za vlagatelje še naprej uporabljajo v zvezi s PRIIP, ki tovrstne sklade ponujajo kot edine osnovne naložbene možnosti ali skupaj z drugimi osnovnimi naložbenimi možnostmi. Če se proizvajalci PRIIP odločijo uporabiti dokumente s ključnimi informacijami za vlagatelje pri PRIIP, ki ponujajo navedene vrste skladov poleg drugih naložbenih možnosti, bi moral generičen dokument s ključnimi informacijami prikazovati en sam razpon razredov tveganja v obliki lestvice tveganj PRIIP. Razpon razredov tveganj za vse osnovne naložbene možnosti, ki se ponujajo v določenem PRIIP, bi moral združevati sintetični kazalnik tveganja in donosa v skladu s členom 8 Uredbe Komisije (EU) št. 583/2010 ⁽³⁾ za sklade KNPVP ali sklade, ki niso KNPVP, in zbirni kazalnik tveganja v skladu s to uredbo za druge osnovne naložbene možnosti. Če PRIIP kot naložbene možnosti ponuja samo sklade KNPVP ali sklade, ki niso KNPVP, bi se moralo proizvajalcu PRIIP dovoliti, da uporablja predstavitev in metodologijo iz člena 10 Uredbe (EU) št. 583/2010. Ne glede na izbrano obliko bi morale biti specifične informacije vedno skladne z informacijami iz dokumenta s ključnimi informacijami.
- (19) Proizvajalci PRIIP morajo pripraviti dokumente s ključnimi informacijami, ki so točni, pošteni, jasni in nezavajajoči. Informacije v dokumentu morajo biti take, da se lahko mali vlagatelj nanje opre pri odločanju o naložbi, tudi v mesecih in letih po prvotni pripravi dokumenta s ključnimi informacijami za tiste PRIIP, ki so malim vlagateljem še vedno na voljo. Zato bi bilo treba določiti standarde za zagotovitev, da se dokumenti o ključnih informacijah pravočasno in ustrezno pregledujejo in revidirajo, da bodo ostali točni, pošteni in jasni.
- (20) Podatki, ki se uporabljajo za pripravo informacij v dokumentu s ključnimi informacijami, kot so podatki o stroških, tveganjih in scenarijih uspešnosti, se lahko sčasoma spremenijo. Spremembe podatkov lahko povzročijo spremembe informacij, ki bi jih bilo treba vključiti, kot je sprememba kazalnikov tveganja ali stroškov. Zato bi morali proizvajalci PRIIP vzpostaviti periodične postopke za pregledovanje informacij v dokumentu s ključnimi informacijami. Ti postopki bi morali vključevati presojo, ali je treba zaradi spremembe podatkov

⁽²⁾ Direktiva 2009/65/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o usklajevanju zakonov in drugih predpisov o kolektivnih naložbenih podjetjih za vlaganja v prenosljive vrednostne papirje (KNPVP) (prenovitev) (UL L 302, 17.11.2009, str. 32).

⁽³⁾ Uredba Komisije (EU) št. 583/2010 z dne 1. julija 2010 o izvajanju Direktive 2009/65/ES Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi s ključnimi podatki za vlagatelje in pogoji, ki jih je treba izpolniti pri posredovanju ključnih podatkov za vlagatelje ali prospekta na trajnem nosilcu podatkov, ki ni papir, ali na spletni strani (UL L 176, 10.7.2010, str. 1).

dokument revidirati in ponovno objaviti. Pristop proizvajalcev PRIIP bi moral biti odvisen od tega, v kakšnem obsegu se spreminjajo informacije, ki bi jih bilo treba vključiti v dokument s ključnimi informacijami; na primer, za izvedene finančne instrumente, s katerimi se trguje na borzi, kot so standardizirani terminski posli ter nakupne ali prodajne opcije, ne bi bilo potrebe po stalnem posodabljanju dokumenta s ključnimi informacijami, ker se informacije o tveganjih, donosih in stroških, ki se zahtevajo za te instrumente, ne bi spreminjale. Periodični pregledi morda ne zadostujejo, kadar proizvajalci PRIIP izvejo ali bi morali izvedeti za spremembe zunaj periodičnega postopka pregledovanja, ki lahko znatno vplivajo na informacije v dokumentu s ključnimi informacijami, kot so spremembe predhodno razkrite naložbene politike ali strategije PRIIP, ki bi bile pomembne za male vlagatelje, ali pomembne spremembe v strukturi stroškov ali profilu tveganja. Zato bi se moralo od proizvajalcev PRIIP zahtevati tudi, da vzpostavijo postopke za opredelitev situacij, ko bi bilo treba informacije v ključnem dokumentu z informacijami pregledati in revidirati na *ad hoc* podlagi.

- (21) Če se na podlagi periodičnega ali *ad hoc* pregleda dokumenta s ključnimi informacijami ugotovi, da so se informacije, ki bi jih bilo treba vključiti v dokument, spremenile ali da informacije v dokumentu s ključnimi informacijami niso več točne, poštene, jasne in nezavajajoče, bi bilo treba od proizvajalca PRIIP zahtevati, da revidira dokument s ključnimi informacijami, tako da upošteva spremenjene informacije.
- (22) Glede na to, da so lahko spremembe pomembne za male vlagatelje in njihovo prihodnjo razporeditev naložbenih sredstev, bi jim moralo biti omogočeno, da enostavno dostopajo do dokumenta s ključnimi informacijami, ki bi moral biti zato objavljen na spletnem mestu proizvajalca PRIIP in jasno prepoznaven. Kadar je to mogoče, bi moral proizvajalec PRIIP male vlagatelje obvestiti o reviziji dokumentov s ključnimi informacijami, na primer z uporabo poštnih seznamov ali opozoril po elektronski pošti.
- (23) Za zagotovitev, da se uporabi usklajena časovna razporeditev posredovanja dokumentov s ključnimi informacijami po vsej Uniji, bi bilo treba od proizvajalcev PRIIP zahtevati, da pravočasno posredujejo dokument s ključnimi informacijami, še preden se mali vlagatelji zavežejo s pogodbo ali ponudbo v zvezi z zadevnim PRIIP.
- (24) Dokument s ključnimi informacijami bi moral biti malim vlagateljem na voljo dovolj zgodaj, še preden sprejmejo naložbeno odločitev, da bi lahko pri odločanju razumeli in upoštevali ustrezne informacije o PRIIP. Ker se odločitev o naložbi sprejme pred začetkom morebitnega obveznega obdobja, v katerem si je mogoče premisliti ali preklicati nakup, bi bilo treba dokument s ključnimi informacijami posredovati pred takim obdobjem.
- (25) Čeprav bi morali mali vlagatelji vedno pravočasno prejeti dokument s ključnimi informacijami, še preden se zavežejo s pogodbo ali ponudbo v zvezi s PRIIP, se lahko mnenja o tem, kakšen je zadosten čas, ki je potreben, da bi mali vlagatelj razumel in upošteval informacije, razlikujejo, ker imajo različni mali vlagatelji različne potrebe, izkušnje in znanje. Oseba, ki svetuje o PRIIP ali ga prodaja, bi zato morala upoštevati take dejavnike v zvezi s posameznimi malimi vlagatelji pri določanju časa, ki ga bodo ti potrebovali za preučitev vsebine dokumenta s ključnimi informacijami.
- (26) Mali vlagatelj morda za sprejetje informirane naložbene odločitve potrebuje dodaten čas za preučitev dokumenta s ključnimi informacijami o kompleksnem PRIIP ali PRIIP, ki ga ne pozna. Take dejavnike bi bilo zato treba upoštevati pri odločanju o tem, kaj pomeni pravočasno posredovanje dokumenta s ključnimi informacijami.
- (27) Pri opredelitvi merila pravočasnosti bi bilo treba upoštevati tudi nujnost situacije, kadar je na primer za malega vlagatelja pomembno, da kupi PRIIP po določeni ceni, ki je odvisna od časa transakcije.
- (28) Zaradi usklajenosti in za zagotovitev nemotenega delovanja finančnih trgov se morajo določbe te uredbe in določbe Uredbe (EU) št. 1286/2014 uporabljati od istega dne.
- (29) Ta uredba temelji na osnutkih regulativnih tehničnih standardov, ki so jih Komisiji predložili Evropski bančni organ, Evropski organ za zavarovanja in poklicne pokojnine ter Evropski organ za vrednostne papirje in trge (v nadaljnjem besedilu: evropski nadzorni organi).
- (30) Evropski nadzorni organi so o osnutkih regulativnih tehničnih standardov, na katerih temelji ta uredba, opravili javna posvetovanja, analizirali morebitne s tem povezane stroške in koristi ter zahtevali mnenje interesne skupine

za bančništvo, ustanovljene v skladu s členom 37 Uredbe (EU) št. 1093/2010 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁴⁾, interesne skupine za zavarovanja in pozavarovanja, ustanovljene v skladu s členom 37 Uredbe (EU) št. 1094/2010 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁵⁾, ter interesne skupine za vrednostne papirje in trge, ustanovljene v skladu s členom 37 Uredbe (EU) št. 1095/2010 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁶⁾ –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

POGLAVJE I

VSEBINA IN PRIKAZ DOKUMENTA S KLJUČNIMI INFORMACIJAMI

Člen 1

Oddelek s splošnimi informacijami

Oddelek v dokumentu s ključnimi informacijami, ki se nanaša na identiteto proizvajalca PRIIP in njegovega pristojnega organa, vsebuje vse naslednje informacije:

- (a) ime PRIIP, ki ga je dodelil proizvajalec PRIIP, in mednarodno identifikacijsko številko vrednostnega papirja ali edinstveni identifikator produkta, če obstaja;
- (b) uradno ime proizvajalca PRIIP;
- (c) naslov posebnega spletnega mesta proizvajalca PRIIP, na katerem so malim vlagateljem na voljo informacije, kako stopiti v stik s proizvajalcem PRIIP, in telefonska številka;
- (d) ime pristojnega organa, odgovornega za nadzor nad proizvajalcem PRIIP v zvezi z dokumentom s ključnimi informacijami;
- (e) datum izdelave ali, če je bil dokument s ključnimi informacijami pozneje revidiran, datum zadnje revizije dokumenta s ključnimi informacijami.

Informacije iz oddelka iz prvega pododstavka vključujejo tudi opozorilo glede kompleksnosti in težke razumljivosti iz člena 8(3)(b) Uredbe (EU) št. 1286/2014, če PRIIP izpolnjuje enega od naslednjih pogojev:

- (a) je zavarovalni naložbeni produkt, ki ne izpolnjuje zahtev iz člena 30(3)(a) Direktive (EU) 2016/97 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁷⁾;
- (b) je PRIIP, ki ne izpolnjuje zahtev iz točk (i)–(vi) člena 25(4)(a) Direktive 2014/65/EU Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁸⁾.

Člen 2

Oddelek „Kaj je ta produkt?“

1. Informacije v zvezi z vrsto PRIIP v oddelku z naslovom „Kaj je ta produkt?“ dokumenta s ključnimi informacijami opisujejo njegovo pravno obliko.

⁽⁴⁾ Uredba (EU) št. 1093/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o ustanovitvi Evropskega nadzornega organa (Evropski bančni organ) in o spremembi Sklepa št. 716/2009/ES ter razveljavitvi Sklepa Komisije 2009/78/ES (UL L 331, 15.12.2010, str. 12).

⁽⁵⁾ Uredba (EU) št. 1094/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o ustanovitvi Evropskega nadzornega organa (Evropski organ za zavarovanja in poklicne pokojnine) in o spremembi Sklepa št. 716/2009/ES ter razveljavitvi Sklepa Komisije 2009/79/ES (UL L 331, 15.12.2010, str. 48).

⁽⁶⁾ Uredba (EU) št. 1095/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o ustanovitvi Evropskega nadzornega organa (Evropski organ za vrednostne papirje in trge) in o spremembi Sklepa št. 716/2009/ES ter razveljavitvi Sklepa Komisije 2009/77/ES (UL L 331, 15.12.2010, str. 84).

⁽⁷⁾ Direktiva (EU) 2016/97 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. januarja 2016 o distribuciji zavarovalnih produktov (UL L 26, 2.2.2016, str. 19).

⁽⁸⁾ Direktiva 2014/65/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o trgih finančnih instrumentov ter spremembi Direktive 2002/92/ES in Direktive 2011/61/EU (UL L 173, 12.6.2014, str. 349).

2. Informacije o ciljnih PRIIP in načinih, kako doseči navedene cilje, v oddelku z naslovom „Kaj je ta produkt?“ so povzete jedrnato, jasno in razumljivo. V informacijah so opredeljeni glavni dejavniki, od katerih je odvisen donos, osnovna naložbena sredstva ali referenčne vrednosti in to, kako je določen donos ter kakšno je razmerje med donosom PRIIP in donosom osnovnih naložbenih sredstev ali referenčnih vrednosti. V informacijah je izraženo razmerje med priporočenim obdobjem razpolaganja (posedovanja) ter profilom tveganja in donosa PRIIP.

Če se zaradi števila sredstev ali referenčnih vrednosti iz prvega pododstavka v dokumentu s ključnimi informacijami ni mogoče sklicevati na vse, se opredelijo samo tržni segmenti ali vrste instrumentov v zvezi z osnovnimi naložbenimi sredstvi ali referenčnimi vrednostmi.

3. Opis ciljne skupine malih vlagateljev pri trženju PRIIP v oddelku z naslovom „Kaj je ta produkt?“ dokumenta s ključnimi informacijami vsebuje informacije o ciljnih malih vlagateljih, ki jih opredeli proizvajalec PRIIP, zlasti glede na potrebe, značilnosti in cilje vrste strank, za katere je PRIIP primeren. Ta opredelitev temelji na zmožnosti malih vlagateljev za kritje izgub pri naložbah in njihovih preferenc glede naložbenega obdobja, njihovem teoretičnem znanju o PRIIP in preteklih izkušnjah z njimi, finančnih trgih ter potrebah, značilnostih in ciljnih potencialnih končnih strank.

4. Podatki o zavarovalnih koristih v oddelku z naslovom „Kaj je ta produkt?“ dokumenta s ključnimi informacijami vsebujejo splošen povzetek ključnih elementov zavarovalne pogodbe, opredelitev vsake povezane koristi s pojasnilom, da je vrednost teh koristi prikazana v oddelku z naslovom „Kakšno je tveganje in kakšen donos lahko pričakujem?“, in informacije, ki izražajo običajne biometrične značilnosti ciljnih malih vlagateljev s prikazom celotne premije, premije za biometrično tveganje, ki je del te celotne premije, ter učinek premije za biometrično tveganje na donos naložbe na koncu priporočenega obdobja razpolaganja ali učinek stroškovnega dela premije za biometrično tveganje, upoštevan pri ponavljajočih se stroških v preglednici „Stroški skozi čas“, ki se izračunajo v skladu s Prilogo VII. Če se premija plača v obliki enega pavšalnega zneska, podatki vključujejo vloženi znesek. Če se premija plačuje periodično, se v informacije vključi število periodičnih plačil, ocena povprečne premije za biometrično tveganje kot odstotek letne premije in ocena povprečnega vložene zneska.

Podatki iz prvega pododstavka vključujejo tudi pojasnilo glede učinka plačil zavarovalnih premij, ki so enaka ocenjeni vrednosti zavarovalnih koristi, na donos naložbe za malega vlagatelja.

5. Informacije v zvezi s trajanjem PRIIP v oddelku z naslovom „Kaj je ta produkt?“ dokumenta s ključnimi informacijami vsebujejo naslednje:

- (a) datum dospelosti PRIIP ali navedbo, da ni datuma dospelosti;
- (b) navedbo, ali ima proizvajalec PRIIP pravico enostransko likvidirati PRIIP;
- (c) opis okoliščin, v katerih se lahko PRIIP samodejno likvidira, in datume likvidacije, če so znani.

Člen 3

Oddelek „Kakšno je tveganje in kakšen donos lahko pričakujem?“

1. V oddelku z naslovom „Kakšno je tveganje in kakšen donos lahko pričakujem?“ dokumenta s ključnimi informacijami proizvajalci PRIIP uporabijo metodologijo za prikaz tveganja iz Priloge II, vključijo tehnične vidike za prikaz zbirnega kazalnika tveganja iz Priloge III ter upoštevajo tehnične napotke, oblike in metodologijo za prikaz scenarijev uspešnosti iz prilog IV in V.

2. Proizvajalci PRIIP v oddelek z naslovom „Kakšno je tveganje in kakšen donos lahko pričakujem?“ dokumenta s ključnimi informacijami vključijo naslednje:

- (a) stopnjo tveganja PRIIP v obliki razreda tveganja, pri čemer se uporabi zbirni kazalnik tveganja s številčno lestvico od 1 do 7;

- (b) izrecno sklicevanje na morebitni nelikvidni PRIIP ali PRIIP z bistvenimi likvidnostnimi tveganji, kot je opredeljeno v delu 4 Priloge II, v obliki opozorila v prikazu zbirnega kazalnika tveganja;
- (c) pojasnilo pod zbirnim kazalnikom tveganja, da se lahko donos, če je izražen v uradni valuti države članice, kjer se PRIIP trži, spremeni, če je PRIIP izražen v valuti, ki ni uradna valuta države članice, kjer se PRIIP trži, odvisno od nihanja tečaja;
- (d) kratek opis profila tveganja in donosa PRIIP ter opozorilo, da je lahko tveganje PRIIP znatno višje, kot je prikazano v zbirnem kazalniku tveganja, če se PRIIP ne poseduje do dospelosti ali priporočeno obdobje razpolaganja (posedovanja), če je to ustrezno;
- (e) za PRIIP s pogodbeno dogovorjenimi kaznimi za predčasen izstop ali dolgimi odpovednimi roki za likvidacijo, sklic na ustrezne osnovne pogoje v oddelku „Kako dolgo bi moral razpolagati z njim in ali lahko dobim denar izplačan predčasno?“;
- (f) navedbo največje mogoče izgube in informacije, da lahko naložba propade, če ni zavarovana ali če proizvajalec PRIIP ne more izplačati vlagatelja, ali da se lahko poleg začetne naložbe zahtevajo nujna dodatna naložbena plačila in da lahko skupna izguba znatno preseže celotno začetno naložbo.
3. Proizvajalci PRIIP v oddelek z naslovom „Kakšno je tveganje in kakšen donos lahko pričakujem?“ dokumenta s ključnimi informacijami vključijo štiri ustrezne scenarije uspešnosti, kot je določeno v Prilogi V. Ti štirje scenariji uspešnosti so stresni, neugodni, zmerni in ugodni scenarij.
4. Za zavarovalne naložbene produkte se v oddelek z naslovom „Kakšno je tveganje in kakšen donos lahko pričakujem?“ dokumenta s ključnimi informacijami vključi dodaten scenarij uspešnosti, ki izraža zavarovalno korist, ki jo prejme upravičenec, če se pojavi kriti zavarovani dogodek.
5. Kadar so PRIIP terminski posli ter nakupne ali prodajne opcije, s katerimi se trguje na reguliranem trgu ali trgu tretje države, ki se šteje za enakovrednega reguliranemu trgu v skladu s členom 28 Uredbe (EU) št. 600/2014 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁹⁾, se v oddelek z naslovom „Kakšno je tveganje in kakšen donos lahko pričakujem?“ dokumenta s ključnimi informacijami vključijo scenariji uspešnosti v obliki grafa strukture donosa (*pay-off structure*), kot je določeno v Prilogi V.

Člen 4

Oddelek „Kaj se zgodi, če [naziv proizvajalca PRIIP] ne more izplačati vlagateljev?“

Proizvajalci PRIIP v oddelek z naslovom „Kaj se zgodi, če [naziv proizvajalca PRIIP] ne more izplačati vlagateljev?“ dokumenta s ključnimi informacijami vključijo naslednje:

- (a) navedbo, ali lahko mali vlagatelj utрпи finančno izgubo zaradi neizpolnjevanja obveznosti proizvajalca PRIIP ali osebe, ki ni proizvajalec PRIIP, in identiteto te osebe;
- (b) pojasnilo, ali odškodninska ali jamstvena shema za vlagatelje omogoča kritje izgube iz točke (a) in ali za tako kritje veljajo kakšne omejitve ali pogoji.

Člen 5

Oddelek „Kakšni so stroški?“

1. Proizvajalci PRIIP v oddelek z naslovom „Kakšni so stroški?“ dokumenta s ključnimi informacijami vključijo naslednje:

- (a) metodologijo za izračun stroškov iz Priloge VI;
- (b) preglednici „Stroški skozi čas“ in „Sestava stroškov“ za informacije o stroških, kot je določeno v Prilogi VII v skladu z ustreznimi tehničnimi smernicami iz Priloge.

⁽⁹⁾ Uredba (EU) št. 600/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o trgih finančnih instrumentov in spremembi Uredbe (EU) št. 648/2012 (UL L 173, 12.6.2014, str. 84).

2. Proizvajalci PRIIP v preglednici „Stroški skozi čas“ v oddelku z naslovom „Kakšni so stroški?“ dokumenta s ključnimi informacijami navedejo zbirni kazalnik stroškov za skupne stroške PRIIP kot eno vrednost v denarnem znesku in odstotku za različna obdobja iz Priloge VI.
3. Proizvajalci PRIIP v preglednici „Sestava stroškov“ v oddelku z naslovom „Kakšni so stroški?“ dokumenta s ključnimi informacijami navedejo naslednje:
- (a) vse enkratne stroške, kot so stroški vstopa in izstopa, prikazane v odstotkih;
 - (b) vse ponavljajoče se stroške, kot so letni stroški premoženjskih transakcij, in drugi letni ponavljajoči se stroški, prikazane v odstotkih;
 - (c) vse dodatne stroške, kot so provizija za uspešnost ali spodbujevalna provizija, prikazane v odstotkih.
4. Proizvajalci PRIIP dodajo opis vsake od različnih vrst stroškov iz preglednice „Sestava stroškov“ v oddelku z naslovom „Kakšni so stroški?“ dokumenta s ključnimi informacijami, pri čemer navedejo, kdaj in kako se lahko taki stroški razlikujejo od dejanskih stroškov, ki jih lahko ima mali vlagatelj ali ki so lahko odvisni od odločitve malega vlagatelja, da uresniči ali ne uresniči nekaterih možnosti.

Člen 6

Oddelek „Kako dolgo bi moral razpolagati z njim in ali lahko dobim denar izplačan predčasno?“

Proizvajalci PRIIP v oddelek z naslovom „Kako dolgo bi moral razpolagati z njim in ali lahko dobim denar izplačan predčasno?“ dokumenta s ključnimi informacijami vključijo naslednje:

- (a) kratek opis razlogov za izbiro priporočenega ali najkrajšega zahtevanega obdobja razpolaganja (posedovanja);
- (b) opis značilnosti postopka likvidacije in pojasnilo, kdaj je likvidacija mogoča, vključno z navedbo učinka predčasnega izplačila na profil tveganja ali uspešnosti PRIIP ali na uporabnost jamstva za kapital;
- (c) informacije o morebitnih provizijah in kaznih v primeru likvidacije pred dospelostjo ali morebitnim drugim določenim datumom, ki ni priporočeno obdobje razpolaganja, vključno z navzkrižnim sklicevanjem na informacije o stroških, ki bi jih bilo treba vključiti v dokument s ključnimi informacijami v skladu s členom 5, ter pojasnilom glede učinka takih provizij in kazni za različna obdobja razpolaganja.

Člen 7

Oddelek „Kako se lahko pritožim?“

Proizvajalci PRIIP v oddelek z naslovom „Kako se lahko pritožim?“ dokumenta s ključnimi informacijami vključijo naslednje informacije v obliki povzetka:

- (a) postopek za vložitev pritožbe glede produkta ali ravnanja proizvajalca PRIIP ali osebe, ki svetuje o produktu ali ga prodaja;
- (b) povezavo do ustreznega spletnega mesta za take pritožbe;
- (c) ažuriran poštni naslov in e-naslov za vložitev takih pritožb.

Člen 8

Oddelek „Druge pomembne informacije“

1. Proizvajalci PRIIP v oddelku z naslovom „Druge pomembne informacije“ dokumenta s ključnimi informacijami navedejo morebitno dodatno informativno gradivo, ki se lahko posreduje, in informacije, ali je tako dodatno informativno gradivo na voljo na podlagi zakonske zahteve ali le na zahtevo malega vlagatelja.

2. Informacije, vključene v oddelek z naslovom „Druge pomembne informacije“ dokumenta s ključnimi informacijami, so lahko v obliki povzetka, vključno s povezavo do spletnega mesta, na katerem so na voljo dodatni podatki razen gradiva iz odstavka 1.

Člen 9

Predloga

Proizvajalci PRIIP prikažejo dokument s ključnimi informacijami z uporabo predloge iz Priloge I. Predloga se izpolni v skladu z zahtevami iz te delegirane uredbe in Uredbe (EU) št. 1286/2014.

POGLAVJE II

POSEBNE DOLOČBE O DOKUMENTU S KLJUČNIMI INFORMACIJAMI

Člen 10

PRIIP, ki ponujajo več različnih možnosti naložb

Kadar PRIIP ponuja več osnovnih naložbenih možnosti, informacij o teh osnovnih naložbenih možnostih pa ni mogoče posredovati v enotnem, strnjem in samostojnem dokumentu s ključnimi informacijami, proizvajalci PRIIP posredujejo eno od naslednjega:

- (a) dokument s ključnimi informacijami za vsako osnovno naložbeno možnost v okviru PRIIP, vključno z informacijami o PRIIP v skladu s poglavjem I;
- (b) splošen dokument s ključnimi informacijami, ki vsebuje opis PRIIP v skladu s poglavjem I, če ni določeno drugače v členih od 11 do 14.

Člen 11

Oddelek „Kaj je ta produkt?“ v splošnem dokumentu s ključnimi informacijami

Z odstopanjem od člena 2(2) in (3) proizvajalci PRIIP v oddelku z naslovom „Kaj je ta produkt?“ navedejo naslednje:

- (a) opis vrst osnovnih naložbenih možnosti, vključno s tržnimi segmenti ali vrstami instrumentov ter glavnimi dejavniki, od katerih je odvisen donos;
- (b) izjavo, da se ciljna skupina vlagateljev pri trženju PRIIP razlikuje glede na osnovno naložbeno možnost;
- (c) navedbo, kje so na voljo specifične informacije o vsaki osnovni naložbeni možnosti.

Člen 12

Oddelek „Kakšno je tveganje in kakšen donos lahko pričakujem?“ v splošnem dokumentu s ključnimi informacijami

1. Z odstopanjem od člena 3(2)(a) in (3) proizvajalci PRIIP v oddelku z naslovom „Kakšno je tveganje in kakšen donos lahko pričakujem?“ navedejo naslednje:

- (a) razpon razredov tveganja za vse osnovne naložbene možnosti, ki so na voljo v okviru PRIIP, pri čemer se uporabi zbirni kazalnik tveganja s številčno lestvico od 1 do 7, kot je določeno v Prilogi III;
- (b) izjavo, da se tveganje in donosnost naložbe razlikujeta glede na osnovno naložbeno možnost;

- (c) kratak opis, kako je uspešnost PRIIP kot celote odvisna od osnovnih naložbenih možnosti;
- (d) navedbo, kje so na voljo specifične informacije o vsaki osnovni naložbeni možnosti.

2. Če proizvajalci PRIIP za namene navedbe razredov tveganj iz točke (a) odstavka 1 uporabljajo dokument s ključnimi informacijami za vlagatelje v skladu s členom 14(2), uporabijo sintetični kazalnik tveganja in donosa v skladu s členom 8 Uredbe (EU) št. 583/2010 za sklade KNPVP ali sklade, ki niso KNPVP, kadar so ti osnovne naložbene možnosti.

Člen 13

Oddelek „Kakšni so stroški?“ v splošnem dokumentu s ključnimi informacijami

1. Z odstopanjem od odstavka 5(1)(b) proizvajalci PRIIP v oddelku z naslovom „Kakšni so stroški?“ navedejo naslednje:

- (a) obseg stroškov za PRIIP v preglednicah „Stroški skozi čas“ in „Sestava stroškov“, kot sta določeni v Prilogi VII;
- (b) izjavo, da se stroški za malega vlagatelja razlikujejo glede na osnovno naložbeno možnost;
- (c) navedbo, kje so na voljo specifične informacije o vsaki osnovni naložbeni možnosti.

2. Ne glede na zahteve iz člena 5(1)(a) in z odstopanjem od točk od 12 do 20 Priloge VI lahko proizvajalci PRIIP, kadar uporabljajo dokument s ključnimi informacijami za vlagatelje v skladu s členom 14(2), za obstoječe sklade KNPVP in sklade, ki niso KNPVP, uporabljajo metodologijo iz točke 21 Priloge VI.

3. Če proizvajalci PRIIP uporabljajo dokument s ključnimi informacijami za vlagatelje v skladu s členom 14(2), pri čemer so skladi KNPVP in skladi, ki niso KNPVP, edine osnovne naložbene možnosti, lahko z odstopanjem od člena 5 določijo razpon stroškov za PRIIP v skladu s členom 10 Uredbe (EU) št. 583/2010.

Člen 14

Specifične informacije o vsaki osnovni naložbeni možnosti

1. Proizvajalci PRIIP v zvezi s specifičnimi informacijami iz členov 11, 12 in 13 za vsako osnovno naložbeno možnost vključijo vse od naslednjega:

- (a) opozorilo glede kompleksnosti in težke razumljivosti, kadar je to ustrezno;
- (b) cilje naložbe, načine, kako jih doseči, in ciljni trg v skladu s členom 2(2) in (3);
- (c) zbirni kazalnik tveganja s pojasnjevalnim opisom in scenarije uspešnosti v skladu s členom 3;
- (d) prikaz stroškov v skladu s členom 5.

2. Proizvajalci PRIIP lahko z odstopanjem od odstavka 1 uporabljajo dokument s ključnimi informacijami za vlagatelje, pripravljen v skladu s členi od 78 do 81 Direktive 2009/65/ES, za zagotavljanje specifičnih informacij za namene členov od 11 do 13 te delegirane uredbe, če je vsaj ena od osnovnih naložbenih možnosti iz odstavka 1 sklad KNPVP ali sklad, ki ni KNPVP, iz člena 32 Uredbe (EU) št. 1286/2014.

POGLAVJE III

PREGLED IN REVIZIJA DOKUMENTA S KLJUČNIMI INFORMACIJAMI

Člen 15

Pregled

1. Proizvajalci PRIIP pregledajo informacije v dokumentu s ključnimi informacijami ob vsaki spremembi, ki znatno vpliva ali bi lahko znatno vplivala na informacije v tem dokumentu, ter najmanj vsakih dvanajst mesecev po datumu prve objave dokumenta s ključnimi informacijami.

2. S pregledom iz odstavka 1 se preveri, ali so informacije v dokumentu s ključnimi informacijami še vedno točne, poštene, jasne in nezavajajoče. Zlasti se preveri naslednje:

- (a) ali so informacije v dokumentu s ključnimi informacijami skladne s splošnimi zahtevami glede oblike in vsebine iz Uredbe (EU) št. 1286/2014 ali posebnimi zahtevami glede oblike in vsebine iz te delegirane uredbe;
- (b) ali so se spremenile mere tržnega ali kreditnega tveganja za PRIIP, če ima taka sprememba kombinirani učinek, zaradi katerega je treba PRIIP premestiti iz razreda, v katerega je bil dodeljen v dokumentu s ključnimi informacijami, ki je predmet pregleda, v drug razred zbirnega kazalnika tveganj;
- (c) ali se je povprečni donos pri zmernem scenariju uspešnosti za PRIIP, izražen kot letni odstotek donosa, spremenil za več kot pet odstotnih točk.

3. Proizvajalci PRIIP za namene odstavka 1 v celotni življenjski dobi PRIIP vzpostavijo in ohranijo ustrezne postopke, na podlagi katerih lahko mali vlagatelji brez nepotrebne odlašanja opredelijo vse okoliščine, ki bi lahko povzročile spremembo, ki vpliva ali bi lahko vplivala na točnost, poštenost ali jasnost informacij v dokumentu s ključnimi informacijami.

Člen 16

Revizija

1. Proizvajalci PRIIP brez nepotrebne odlašanja revidirajo dokument s ključnimi informacijami, če je na podlagi pregleda iz člena 15 ugotovljeno, da so potrebne spremembe dokumenta s ključnimi informacijami.
2. Proizvajalci PRIIP zagotovijo, da so posodobljeni vsi oddelki dokumenta s ključnimi informacijami, ki jih take spremembe zadevajo.
3. Proizvajalec PRIIP na svojem spletnem mestu objavi revidiran dokument s ključnimi informacijami.

POGLAVJE IV

POSREDOVANJE DOKUMENTA S KLJUČNIMI INFORMACIJAMI

Člen 17

Pogoji glede pravočasnosti

1. Oseba, ki svetuje o PRIIP ali ga prodaja, dovolj zgodaj posreduje dokument s ključnimi informacijami, da imajo mali vlagatelji dovolj časa, da dokument preučijo, preden se zavežejo s pogodbo ali ponudbo v zvezi z zadevnim PRIIP, ne glede na to, ali ima mali vlagatelj na voljo obdobje, v katerem si je mogoče premisliti ali preklicati nakup.
2. Za namene odstavka 1 oseba, ki svetuje o PRIIP ali ga prodaja, oceni čas, ki ga vsak mali vlagatelj potrebuje, da bi preučil dokument s ključnimi informacijami, in sicer ob upoštevanju naslednjega:
 - (a) znanja in izkušenj malega vlagatelja v zvezi s PRIIP ali PRIIP s podobnimi značilnostmi ali v zvezi s tveganji, ki so podobna tveganjem, ki izhajajo iz zadevnega PRIIP;
 - (b) kompleksnosti PRIIP;
 - (c) če se svetovanje ali prodaja izvaja na pobudo malega vlagatelja, nujnost, ki jo mali vlagatelj izrecno izrazi glede sklenitve predlagane pogodbe ali sprejetja ponudbe.

Člen 18

Končna določba

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se od 1. januarja 2018.

Člen 14(2) se uporablja do 31. decembra 2019.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 8. marca 2017

Za Komisijo
Predsednik
Jean-Claude JUNCKER

PRILOGA I

PREDLOGA ZA DOKUMENT S KLJUČNIMI INFORMACIJAMI

Proizvajalci PRIIP upoštevajo vrstni red in naslove oddelkov, kot so določeni v predlogi, ki pa ne določa parametrov glede dolžine posameznih oddelkov in položaja prelomov strani in lahko v tiskani obliki skupaj obsega največ tri strani velikosti A4.

Dokument s ključnimi informacijami	
Namen	V tem dokumentu so navedene ključne informacije o tem naložbenem produktu. Dokument ni tržno gradivo. Informacije so predpisane z zakonom, da se lahko seznanite z naravo, tveganji in stroški tega produkta ter možnim dobičkom in izgubo ter ga lažje primerjate z drugimi produkti.
Produkt	[Ime produkta][ime proizvajalca PRIIP][kadar je primerno: mednarodna identifikacijska številka vrednostnega papirja ali edinstveni identifikator produkta][spletna stran proizvajalca PRIIP] Pokličite [telefonska številka] za več informacij [pristojni organ proizvajalca PRIIP v zvezi z dokumentom s ključnimi informacijami][datum izdaje dokumenta s ključnimi informacijami]
	[Opozorilo (kadar je primerno) Produkt, ki ga kupujete, ni enostaven in je morda težko razumljiv.]
Kaj je ta produkt?	
	Vrsta
	Cilji
	Ciljni mali vlagatelj
	[Zavarovalne koristi in stroški]
Kakšno je tveganje in kakšen donos lahko pričakujem?	
Kazalnik tveganja	Opis profila tveganja in donosa Zbirni kazalnik tveganja Predloga za zbirni kazalnik tveganja in pojasnjevalni opisi, kot so določeni v Prilogi III, vključno z največjo mogočo izgubo: ali lahko izgubim ves vloženi kapital? Ali tvegam, da bom moral prevzeti dodatne finančne zaveze ali obveznosti? Ali obstaja zaščita kapitala pred tržnim tveganjem?
Scenariji uspešnosti	Predloge za scenarije uspešnosti in pojasnjevalni opisi, kot so določeni v Prilogi V, vključno z, kadar je ustrezno, informacijami o pogojih, pod katerimi se malim vlagateljem izplača donos, ali vnaprej določenih zgornjih meja teh izplačil in izjavo, da lahko davčna zakonodaja matične države članice malega vlagatelja vpliva na dejansko izplačilo

Kaj se zgodi, če [naziv proizvajalca PRIIP] ne more izplačati vlagateljev?

Informacije, ali obstaja jamstvena shema, ime poroka ali upravljavca odškodninske sheme za vlagatelje ter krita in nekrita tveganja.

Kakšni so stroški?

Stroški skozi čas Predloga in pojasnjevalni opisi v skladu s Prilogo VII

Sestava stroškov Predloga in pojasnjevalni opisi v skladu s Prilogo VII
Pojasnjevalni opisi o informacijah, ki bi jih bilo treba vključiti v zvezi z drugimi stroški distribucije

Kako dolgo bi moral razpolagati z njim in ali lahko dobim denar izplačan predčasno?

Priporočeno [najkrajše zahtevano] obdobje razpolaganja (posedovanja): [x]

Informacije o možnosti likvidacije naložbe še pred dospelostjo, pogojih zanjo ter morebitnih veljavnih provizijah in kaznih. Informacije o posledicah predčasnega izplačila ali izplačila pred zaključkom priporočenega obdobja razpolaganja

Kako se lahko pritožim?**Druge pomembne informacije**

PRILOGA II

METODOLOGIJA ZA PRIKAZ TVEGANJA

DEL 1

Ocena tržnega tveganja

Določitev mere tržnega tveganja (MRM – market risk measure)

1. Če ni določeno drugače, se tržno tveganje meri z nestanovitnostjo v enem letu, ki ustreza tvegani vrednosti (VaR – value-at-risk) pri 97,5-odstotni stopnji zaupanja v priporočenem obdobju razpolaganja (posedovanja). VaR je odstotek vloženega zneska, ki se vrne malemu vlagatelju.
2. PRIIP se dodeli v razred MRM v skladu z naslednjo preglednico:

Razred MRM	Nestanovitnost, enakovredna tvegani vrednosti (VEV – VaR-equivalent volatility)
1	< 0,5 %
2	0,5 % – 5,0 %
3	5,0 % – 12,0 %
4	12 % – 20 %
5	20 % – 30 %
6	30 % – 80 %
7	> 80 %

Opis kategorij PRIIP za namene ocene tržnega tveganja

3. Za potrebe določitve tržnega tveganja so PRIIP razdeljeni v štiri kategorije.
4. Kategorija 1 zajema naslednje:
 - (a) PRIIP, pri katerih bi lahko vlagatelji izgubili več, kot so vložili;
 - (b) PRIIP, ki spadajo v eno od kategorij iz postavk od 4 do 10 oddelka C Priloge I k Direktivi 2014/65/EU Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾;
 - (c) PRIIP ali osnovne naložbe pri PRIIP, za katere je cena določena redkeje kot mesečno ali ki nimajo ustreznega referenčnega merila ali približka ali za katere je ustrezno referenčno merilo ali približek ocenjen redkeje kot mesečno.
5. Kategorija 2 zajema PRIIP, ki neposredno ali na sintetični podlagi ponujajo izpostavljenost brez vzvoda do cen osnovnih naložb ali izpostavljenost z vzvodom do osnovnih naložb, ki izplačuje stalen večkratnik cen navedenih osnovnih naložb, če so za PRIIP na voljo pretekle dnevne cene za vsaj dve leti ali pretekle tedenske cene za štiri leta ali mesečne cene za pet let ali če so na voljo obstoječa ustrezna referenčna merila ali približki, če taka merila ali približki izpolnjujejo enaka merila glede trajanja in pogostosti preteklih podatkov o cenah.
6. Kategorija 3 zajema PRIIP, katerih vrednosti izražajo cene osnovnih naložb, vendar ne kot stalni večkratnik njihovih cen, če so na voljo pretekle cene osnovnih sredstev za vsaj dve leti ali tedenske cene za štiri leta ali mesečne cene za pet let ali če so na voljo obstoječa ustrezna referenčna merila ali približki, če taka merila ali približki izpolnjujejo enaka merila glede trajanja in pogostosti preteklih podatkov o cenah.

⁽¹⁾ Direktiva 2014/65/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o trgih finančnih instrumentov ter spremembi Direktive 2002/92/ES in Direktive 2011/61/EU (UL L 173, 12.6.2014, str. 349).

7. Kategorija 4 zajema PRIIP, katerih vrednosti so delno odvisne od dejavnikov, ki niso opazovani na trgu, vključno z zavarovalnimi PRIIP, pri katerih se del dobička proizvajalca PRIIP razdeli malim vlagateljem.

Uporaba ustreznih referenčnih meril ali približkov za določanje kategorij PRIIP

Če proizvajalec PRIIP uporabi ustrezna referenčna merila ali približke, morajo biti ti reprezentativni za sredstva ali izpostavljenosti, ki določajo uspešnost PRIIP. Proizvajalec PRIIP dokumentira uporabo takih referenčnih meril ali približkov.

Oprelitev razreda MRM za PRIIP kategorije 1

8. Razred MRM za PRIIP kategorije 1 je 7, razen za PRIIP iz točke 4(c) te priloge, za katere je razred MRM 6.

Oprelitev razreda MRM za PRIIP kategorije 2

9. VaR se računa od trenutka opazovane porazdelitve donosov cene PRIIP ali njegovega referenčnega merila ali približka v zadnjih petih letih. Najmanjša pogostost opazovanja je mesečna. Če so cene na voljo dnevno, je pogostost dnevna. Če so cene na voljo tedensko, je pogostost tedenska. Če so cene na voljo dvakrat na mesec, je pogostost dvakrat mesečno.
10. Če niso na voljo podatki o dnevni cenah za petletno obdobje, se lahko uporabi krajše obdobje. Za dnevna opazovanja cene PRIIP ali njegovega referenčnega merila ali približka sta potrebni vsaj dve leti opazovanih donosov. Za tedenska opazovanja cene PRIIP so potrebna vsaj štiri leta opazovanih podatkov. Za mesečna opazovanja cene PRIIP so potrebni podatki o opazovanju, ki zajemajo vsaj petletno obdobje.
11. Donos v vsakem obdobju se opredeli kot naravni logaritem količnika cene ob zaključku trgovanja ob koncu tekočega obdobja in cene ob zaključku trgovanja ob koncu predhodnega obdobja.
12. Mera VaR v razmiku donosa se določi s Cornish-Fisherjevo razširitvijo na naslednji način:

$$\text{VaR}_{\text{RAZMIK DONOSA}} = \sigma \sqrt{N} * (-1,96 + 0,474 * \mu_1 / \sqrt{N} - 0,0687 * \mu_2 / N + 0,146 * \mu_1^2 / N) - 0,5 \sigma^2 N$$

pri čemer je N število obdobji trgovanja v priporočenem obdobju razpolaganja, σ , μ_1 , μ_2 pa so nestanovitnost, asimetrija oziroma presežna sploščenost, merjene na podlagi porazdelitve donosa. Nestanovitnost, asimetrija in presežna sploščenost se izračunajo od merjenih trenutkov porazdelitve donosov v skladu z naslednjim:

- ničelni moment M_0 je število prešteti opazovanj v obdobju, kot je določeno v točki 10 te priloge;
- prvi moment M_1 je povprečje vseh opazovanih donosov v vzorcu;
- drugi M_2 , tretji M_3 in četrti M_4 moment so opredeljeni, kot običajno:

$$M_2 = \sum_i (r_i - M_1)^2 / M_0,$$

$$M_3 = \sum_i (r_i - M_1)^3 / M_0,$$

$$M_4 = \sum_i (r_i - M_1)^4 / M_0,$$

pri čemer je r_i donos, merjen za i . obdobje v zgodovini donosov;

- nestanovitnost (σ) je podana $\sqrt{M_2}$;
- asimetrija (μ_1) je enaka M_3 / σ^3 ;
- presežna sploščenost (μ_2) je enaka $M_4 / \sigma^4 - 3$.

13. VEV se opiše z enačbo:

$$VEV = \left\{ \sqrt{(3,842 - 2 * VaR_{RAZMIK DONOSA}) - 1,96} \right\} / \sqrt{T}$$

pri čemer je T trajanje priporočenega obdobja razpolaganja v letih.

14. VEV, uporabljen za PRIIP, ki se upravljajo v skladu z naložbenimi politikami ali strategijami, ki dosegajo določene ciljne donose z udeležbo v različnih razredih finančnih sredstev na podlagi prilagodljivih naložb (npr. na trgu lastniških vrednostnih papirjev in trgu vrednostnih papirjev s fiksno donosnostjo), se določi na naslednji način:

- (a) kadar v obdobju iz točke 10 te priloge ni bila opravljena revizija naložbene politike, se uporabi VEV, ki je najvišji od naslednjih VEV:
- (i) VEV, izračunan v skladu s točkami od 9 do 13 te priloge;
 - (ii) VEV donosov *pro forma* mešanice sredstev, ki je skladen z referenčno porazdelitvijo sredstev sklada v času izračuna;
 - (iii) VEV, ki je skladen z omejitvijo tveganja za sklad, če ta obstaja in če je to ustrezno;
- (b) kadar je bila v obdobju iz točke 10 te priloge opravljena revizija naložbene politike, se uporabi VEV, ki je najvišji od VEV iz točke (a)(ii) in (iii).

15. PRIIP se dodeli v razred MRM, kot je določeno v točki 2 te priloge, odvisno od VEV. Če obstajajo samo mesečni podatki o cenah za PRIIP, se razred MRM, dodeljen v skladu s točko 2 te priloge, poveča za en dodatni razred.

Opredelitev razreda MRM za PRIIP kategorije 3

16. VaR v razmiku cen se izračuna iz porazdelitve vrednosti PRIIP ob koncu priporočenega obdobja razpolaganja. Porazdelitev se pridobi s simulacijo cene ali cen, ki določajo vrednost PRIIP, na koncu priporočenega obdobja razpolaganja (posedovanja). VaR je vrednost PRIIP pri 97,5-odstotni stopnji zaupanja na koncu priporočenega obdobja razpolaganja, diskontirana na sedanji datum z uporabo pričakovanega netveganega diskontnega faktorja od sedanjega datuma do konca priporočenega obdobja razpolaganja.

17. VEV se opiše z enačbo:

$$VEV = \left\{ \sqrt{(3,842 - 2 * \ln(VaR_{RAZMIK CENE})) - 1,96} \right\} / \sqrt{T}$$

pri čemer je T trajanje priporočenega obdobja razpolaganja v letih. Samo kadar je produkt izvršen ali preklican pred koncem priporočenega obdobja razpolaganja v skladu s simulacijo, se v izračunu uporabi obdobje v letih do izvršitve ali preklica.

18. PRIIP se dodeli v razred MRM, kot je določeno v točki 2 te priloge, odvisno od VEV. Če obstajajo samo mesečni podatki o cenah za PRIIP, se razred MRM, dodeljen v skladu s točko 2 te priloge, poveča za en dodatni razred.

19. Najmanjše število simulacij je 10 000.

20. Simulacija temelji na samovzorčenju (*bootstrapping*) pričakovane porazdelitve cen ali ravni cen za osnovne pogodbe PRIIP iz opazovane porazdelitve donosov za te pogodbe z nadomestitvijo.

21. Za simulacijo iz točk od 16 do 20 te priloge obstajata dve vrsti tržnih spremenljivk, ki lahko prispevajo k vrednosti PRIIP: promptne cene (ali ravni cen) in krivulje.

22. Proizvajalec PRIIP za vsako simulacijo promptne cene (ali ravni):

- (a) izračuna donos za vsako opazovano obdobje v zadnjih petih letih ali številu let, določenem v točki 6 te priloge, z uporabo logaritma cene ob koncu vsakega obdobja, deljenega s ceno ob koncu predhodnega obdobja;

- (b) naključno izbere eno opazovano obdobje, ki ustreza donosu za vse osnovne pogodbe za vsako simulirano obdobje v priporočenem obdobju razpolaganja (isto opazovano obdobje se lahko v isti simulaciji uporabi večkrat);
- (c) izračuna donos za vsako pogodbo tako, da sešteje donose iz izbranih obdobj in popravi ta donos za zagotovitev, da je pričakovani donos, izmerjen iz simulirane porazdelitve donosov, za tveganje neobčutljiv pričakovani donos v priporočenem obdobju razpolaganja. Končna vrednost donosa se opiše z enačbo:

$$\text{Donos} = E [\text{Donos}_{\text{neobčutljiv za tveganje}}] - E [\text{Donos}_{\text{izmerjen}}] - 0,5 \sigma^2 N - \rho \sigma \sigma_{\text{ccy}} N$$

pri čemer je:

- drugi izraz popravek učinka povprečja opazovanih donosov;
- tretji izraz popravek učinka variance opazovanih donosov;
- zadnji izraz popravek medvalutnega (*quanto*) učinka, če se valuta osnovnega instrumenta razlikuje od valute sredstva. K popravku prispevajo naslednji izrazi:
 - ρ je korelacija med ceno sredstva in ustreznim deviznim tečajem, izmerjena v priporočenem obdobju razpolaganja (posedovanja);
 - σ je izmerjena nestanovitnost sredstva;
 - σ_{ccy} je izmerjena nestanovitnost deviznega tečaja;

- (d) cena vsake osnovne pogodbe se izračuna z uporabo eksponente donosov.

23. Za krivulje se izvede analiza glavnih komponent (*PCA – principal component analysis*) za zagotovitev, da simulacija gibanj vsake točke na krivulji v daljšem obdobju oblikuje konsistentno krivuljo.

(a) Analiza glavnih komponent se izvede z:

- (i) zbiranjem preteklih evidenc točk zapadlosti, ki določajo krivuljo za vsako obdobje trgovanja v zadnjih petih letih ali številu let, določenem v točki 6 te priloge;
- (ii) zagotavljanjem, da je vsaka točka zapadlosti pozitivna; če je točka zapadlosti negativna, se vse točke zapadlosti prestavijo za najmanjše celo število ali odstotek, da se zagotovijo pozitivne vrednosti za vse točke zapadlosti;
- (iii) izračunom donosa v vsakem obdobju za vsako točko zapadlosti z uporabo naravnega logaritma količnika cene/ravni ob koncu vsakega opazovanega obdobja in cene/ravni ob koncu predhodnega obdobja;
- (iv) popravljanjem donosov, opazovanih v vsaki točki zapadlosti, tako da ima sklop donosov v vsaki točki zapadlosti povprečje nič;
- (v) izračunom matrike kovarianc med različnimi zapadlostmi s seštevanjem donosov;
- (vi) izračunom lastnih vektorjev in lastnih vrednosti matrike kovarianc;
- (vii) izbiro lastnih vektorjev, ki ustrezajo trem najvišjim lastnim vrednostim;
- (viii) oblikovanjem matrike s tremi stolpci, pri čemer je prvi stolpec lastni vektor (*eigenvector*) z najvišjo lastno vrednostjo (*eigenvalue*), srednji stolpec je lastni vektor z drugo najvišjo lastno vrednostjo, zadnji stolpec pa je lastni vektor s tretjo najvišjo lastno vrednostjo;
- (ix) projektiranjem donosov na tri glavne lastne vektorje, izračunane v predhodnem koraku, z množenjem matrike donosov $N \times M$ iz točke (iv) z matriko $M \times 3$ lastnih vektorjev iz točke (viii);
- (x) izračunom matrike donosov, ki se uporabi v simulaciji z množenjem rezultatov iz točke (ix) s prenosom matrike lastnih vektorjev iz točke (viii). To je sklop vrednosti, ki se uporabijo v simulaciji.

- (b) Simulacija krivulje se izvede na naslednji način:
- (i) časovni korak v simulaciji je eno obdobje. Za vsako obdobje opazovanja v priporočenem obdobju razpolaganja se izbere naključna vrstica iz izračunane matrike donosov. Donos za vsako točko zapadlosti T je vsota za izbrane vrstice v stolpcu, ki ustreza točki zapadlosti T ;
 - (ii) simulirana stopnja za vsako točko zapadlosti T je trenutna stopnja v točki zapadlosti T :
 - množena z eksponento simuliranega donosa,
 - prilagojena za morebitne prenose, ki se uporabijo za zagotovitev pozitivnih vrednosti vseh točk zapadlosti, in
 - prilagojena tako, da pričakovano povprečje ustreza trenutnim pričakovanjem za stopnjo v točki zapadlosti T ob koncu priporočenega obdobja razpolaganja.
24. Za PRIIP kategorije 3, za katere je značilna neomejena zaščita kapitala, lahko proizvajalec PRIIP domneva, da je VaR pri 97,5-odstotni stopnji zaupanja enaka ravni neomejene zaščite kapitala na koncu priporočenega obdobja razpolaganja, diskontirani na sedanji datum z uporabo pričakovanega netveganega diskontnega faktorja.

Opredelitev razreda MRM za PRIIP kategorije 4

25. Kadar je uspešnost PRIIP odvisna od dejavnika ali dejavnikov, ki niso opazovani na trgu ali so v določeni meri pod nadzorom proizvajalca PRIIP, ali kadar to velja za element PRIIP, proizvajalec PRIIP za upoštevanje tega dejavnika ali dejavnikov uporabi metodo iz tega oddelka.
26. Opredelijo se različni elementi PRIIP, ki prispevajo k uspešnosti PRIIP, da bi se elementi, ki niso v celoti ali delno odvisni od dejavnika ali dejavnikov, ki niso opazovani na trgu, obravnavali v skladu z ustreznimi metodami iz te priloge za PRIIP kategorije 1, 2 ali 3. Za vsakega od teh elementov se izračuna VEV.
27. Element PRIIP, ki je v celoti ali delno odvisen od dejavnika ali dejavnikov, ki niso opazovani na trgu, mora izpolnjevati zanesljive in priznane industrijske in regulativne standarde za določanje ustreznih pričakovanj, kar zadeva prihodnji učinek teh dejavnikov in negotovost, ki se lahko pojavi v zvezi s tem učinkom. Če element ni v celoti odvisen od dejavnika, ki ni opazovan na trgu, se uporabi metoda samovzorčenja za upoštevanje tržnih dejavnikov, kot je določeno za PRIIP kategorije 3. VEV za element PRIIP je rezultat kombinacije metode samovzorčenja ter zanesljivih in priznanih industrijskih in regulativnih standardov za določanje ustreznih pričakovanj, kar zadeva prihodnji učinek teh dejavnikov, ki niso opazovani na trgu.
28. VEV vsakega elementa PRIIP se sorazmerno ponderira, da se pridobi splošni VEV za PRIIP. Pri ponderiranju elementov se upoštevajo značilnosti produkta. Kadar je to ustrezno, se upoštevajo algoritmi produkta za zmanjšanje tržnih tveganj ter posebnosti elementov s soudeležbo pri dobičku.
29. Za PRIIP kategorije 4, za katere je značilna neomejena zaščita kapitala, lahko proizvajalec PRIIP domneva, da je VaR pri 97,5-odstotni stopnji zaupanja enaka ravni neomejene zaščite kapitala na koncu priporočenega obdobja razpolaganja, diskontirana na sedanji datum z uporabo pričakovanega netveganega diskontnega faktorja.

DEL 2

Metodologija za ocenjevanje kreditnega tveganja

I. SPLOŠNE ZAHTEVE

30. Za PRIIP ali njegove osnovne naložbe ali izpostavljenosti se šteje, da vključujejo kreditno tveganje, če je donos PRIIP ali osnovnih naložb ali izpostavljenosti odvisen od kreditne sposobnosti proizvajalca ali osebe, ki je zavezana plačevati ustrezna neposredna ali posredna plačila vlagatelju. Za PRIIP z MRM 7 ni potrebna ocena kreditnega tveganja.
31. Če se oseba neposredno zaveže, da bo izvedla plačilo malemu vlagatelju za PRIIP, se kreditno tveganje oceni za osebo, ki je neposredni dolžnik.

32. Če so vse plačilne obveznosti dolžnika ali enega ali več posrednih dolžnikov brezpogojno in nepreklicno zajamčene s strani druge osebe (poroka), se lahko uporabi ocena kreditnega tveganja za poroka, če je ta ugodnejša od ocene kreditnega tveganja za zadevnega dolžnika ali dolžnike.
33. Za PRIIP, ki so izpostavljeni osnovnim naložbam ali tehnikam, vključno s PRIIP, ki sami vključujejo kreditno tveganje ali so povezani z osnovnimi naložbami, ki vključujejo kreditno tveganje, se to tveganje oceni v zvezi s kreditnim tveganjem, ki ga vključujejo sam PRIIP in povezane naložbe ali izpostavljenosti (vključno z izpostavljenostmi drugim PRIIP), po potrebi z uporabo metode vpogleda in kaskadne ocene.
34. Kadar je kreditno tveganje prisotno samo na ravni osnovnih naložb ali izpostavljenosti (vključno z izpostavljenostmi drugim PRIIP), se kreditno tveganje ne oceni na ravni samega PRIIP, temveč na ravni teh osnovnih naložb ali izpostavljenosti z uporabo metode vpogleda. Kadar je PRIIP kolektivni naložbeni podjem za vlaganja v prenosljive vrednostne papirje (KNPVP) ali alternativni investicijski sklad (AIS), se za sam KNPVP ali AIS šteje, da ne vključuje kreditnega tveganja, po potrebi pa se ocenijo osnovne naložbe ali izpostavljenosti KNPVP ali AIS.
35. Kadar je PRIIP izpostavljen več osnovnim naložbam, ki vključujejo izpostavljenost kreditnemu tveganju, se ločeno oceni kreditno tveganje za vsako osnovno naložbo, ki predstavlja 10- ali večodstotno izpostavljenost skupnih sredstev ali vrednosti PRIIP.
36. Za namene ocene kreditnega tveganja se za osnovne naložbe ali izpostavljenosti do izvedenih finančnih instrumentov, s katerimi se trguje na borzi, ali izvedenih finančnih instrumentov OTC, za katere je izveden kliring, šteje, da nimajo kreditnega tveganja. Šteje se, da ni kreditnega tveganja, če je izpostavljenost v celoti in ustrezno zavarovana s premoženjem ali če nezavarovane izpostavljenosti, ki vključujejo kreditno tveganje, zajemajo manj kot 10 % skupnih sredstev ali vrednosti PRIIP.

II. OCENA KREDITNEGA TVEGANJA

Bonitetna ocena dolžnikov

37. Kadar je to na voljo, proizvajalec PRIIP predhodno opredeli eno ali več zunanjih bonitetnih institucij (ECAI), certificiranih ali registriranih pri Evropskem organu za vrednostne papirje in trge (ESMA) v skladu z Uredbo (ES) št. 1060/2009 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁾, tako da se za namene ocene kreditnega tveganja dosledno sklicuje na njihove bonitetne ocene. Kadar je v skladu s to politiko na voljo več bonitetnih ocen, se uporabi mediana, pri čemer se v primeru enakega števila ocen samodejno uporabi nižja od dveh srednjih vrednosti.
38. Stopnja kreditnega tveganja PRIIP in vsakega zadevnega dolžnika se oceni na podlagi naslednjega, kakor je primerno:
 - (a) bonitetne ocene, ki jo za PRIIP dodeli ECAI;
 - (b) bonitetne ocene, ki jo zadevnemu dolžniku dodeli ECAI;
 - (c) če bonitetna ocena iz točke (a) ali (b) ni na voljo, privzete bonitetne ocene iz točke 43 te priloge.

Vežanje bonitetnih ocen na stopnje kreditne kakovosti

39. Dodelitev bonitetnih ocen ECAI v objektivno lestvico stopenj kreditne kakovosti temelji na Izvedbeni uredbi Komisije (EU) 2016/1800 ⁽³⁾.
40. Če je kreditno tveganje ocenjeno z uporabo metode vpogleda, dodeljena stopnja kreditne kakovosti ustreza tehtanim povprečnim stopnjam kreditne kakovosti vsakega zadevnega dolžnika, za katerega je treba izračunati bonitetno oceno, sorazmerno s skupnimi sredstvi, ki jih te vključujejo.
41. Če je kreditno tveganje ocenjeno z uporabo kaskadne metode, se ločeno ocenijo vse izpostavljenosti kreditnemu tveganju po plasteh, dodeljena stopnja kreditne kakovosti pa je najvišja stopnja kreditne kakovosti, pri čemer se šteje, da je pri stopnjah kreditne kakovosti 1 in 3 višja tista stopnja kreditne kakovosti, ocenjena s 3.

⁽²⁾ Uredba (ES) št. 1060/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. septembra 2009 o bonitetnih agencijah (UL L 302, 17.11.2009, str. 1).

⁽³⁾ Izvedbena uredba Komisije (EU) 2016/1800 z dne 11. oktobra 2016 o določitvi izvedbenih tehničnih standardov v zvezi z razporeditvijo kreditnih ocen zunanjih bonitetnih institucij na objektivno lestvico stopenj kreditne kvalitete v skladu z Direktivo 2009/138/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 275, 12.10.2016, str. 19).

42. Stopnja kreditne kakovosti iz točke 38 te priloge se prilagodi dospelosti ali priporočenemu obdobju razpolaganja PRIIP v skladu z naslednjo preglednico, razen če je dodeljena bonitetna ocena, ki izraža tako dospelost ali priporočeno obdobje razpolaganja:

Stopnja kreditne kakovosti v skladu s točko 38 te priloge	Prilagojena stopnja kreditne kakovosti, kadar dospelost PRIIP ali njegovo priporočeno obdobje razpolaganja, če PRIIP nima dospelosti, traja največ eno leto	Prilagojena stopnja kreditne kakovosti, kadar dospelost PRIIP ali njegovo priporočeno obdobje razpolaganja, če PRIIP nima dospelosti, traja od enega leta do dvanajst let	Prilagojena stopnja kreditne kakovosti, kadar dospelost PRIIP ali njegovo priporočeno obdobje razpolaganja, če PRIIP nima dospelosti, traja več kot dvanajst let
0	0	0	0
1	1	1	1
2	1	2	2
3	2	3	3
4	3	4	5
5	4	5	6
6	6	6	6

43. Če dolžnik nima zunanjih bonitetnih ocen, je privzeta bonitetna ocena iz točke 38 te priloge:

- (a) stopnja kreditne kakovosti 3, če se dolžnik obravnava kot kreditna institucija ali zavarovalnica v skladu z veljavnim pravom Unije ali zakonodajnim okvirom, ki se po pravu Unije šteje za enakovrednega, in če bi bila ocena države članice, v kateri ima dolžnik stalno prebivališče oziroma sedež, stopnja kreditne kakovosti 3;
- (b) stopnja kreditne kakovosti 5 za vse druge dolžnike.

III. MERA KREDITNEGA TVEGANJA

44. Posameznemu PRIIP se dodeli mera kreditnega tveganja (*CRM – credit risk measure*) na lestvici od 1 do 6 na podlagi preglednice za dodelitev iz točke 45 te priloge in z uporabo dejavnikov zmanjševanja kreditnega tveganja iz točk 46, 47, 48 in 49 te priloge ali dejavnikov povečevanja kreditnega tveganja iz točk 50 in 51 te priloge, kakor je primerno.
45. Preglednica za dodelitev stopenj kreditne kakovosti meram kreditnega tveganja:

Prilagojena stopnja kreditne kakovosti	Mera kreditnega tveganja
0	1
1	1

Prilagojena stopnja kreditne kakovosti	Mera kreditnega tveganja
2	2
3	3
4	4
5	5
6	6

46. CRM 1 se dodeli, če so sredstva PRIIP oziroma ustrezno zavarovanje ali sredstva za pokritje plačilne obveznosti PRIIP:
- (a) ves čas do dospelosti enaka plačilnim obveznostim PRIIP do vlagateljev;
 - (b) v lastništvu tretje osebe na ločenem računu pod enakimi pogoji, kot so določeni v Direktivi 2011/61/EU Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁴⁾ in Direktivi Sveta 2014/91/EU ⁽⁵⁾, ter
 - (c) v nobenih okoliščinah niso dosegljiva drugim upnikom proizvajalca v skladu z veljavnim pravom.
47. CRM 2 se dodeli, če so sredstva PRIIP oziroma ustrezno zavarovanje ali sredstva za pokritje plačilne obveznosti PRIIP:
- (a) ves čas do dospelosti enaka plačilnim obveznostim PRIIP do vlagateljev;
 - (b) identificirana in vodena na računih ali v registrih v skladu z veljavnim pravom, vključno s členoma 275 in 276 Direktive 2009/138/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁶⁾, ter
 - (c) taka, da imajo zahtevki malih vlagateljev prednost pred zahtevki drugih upnikov proizvajalca PRIIP ali osebe, ki je zavezana plačevati ustrezna neposredna ali posredna plačila vlagatelju.
48. Če se kreditno tveganje oceni na podlagi metode vpogleda ali kaskadne metode, se lahko dejavniki zmanjševanja tveganja iz točk 46 in 47 te priloge uporabijo tudi za ocenjevanje kreditnega tveganja v zvezi z vsakim osnovnim dolžnikom.
49. Če PRIIP ne more izpolniti meril iz točke 47 te priloge, se lahko CRM iz točke 45 te priloge zniža za en razred, če imajo zahtevki malih vlagateljev prednost pred zahtevki navadnih upnikov, kot je določeno v členu 108 Direktive 2014/59/EU, proizvajalca PRIIP ali osebe, ki je zavezana plačevati ustrezna neposredna ali posredna plačila vlagatelju, če za dolžnika veljajo ustrezne bonitetne zahteve glede zagotavljanja ustrezne usklajenosti sredstev in obveznosti.
50. CRM iz točke 45 te priloge se poviša za dva razreda, če je zahtevek malega vlagatelja podrejen zahtevkom prednostnih upnikov.
51. CRM iz točke 45 te priloge se poviša za tri razrede, če je PRIIP del dolžnikovega kapitala, kot je določeno v členu 4(1)(118) Uredbe (EU) št. 575/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁷⁾ ali v členu 93 Direktive 2009/138/EU.

⁽⁴⁾ Direktiva 2011/61/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 8. junija 2011 o upraviteljih alternativnih investicijskih skladov in spremembah direktiv 2003/41/ES in 2009/65/ES ter uredb (ES) št. 1060/2009 in (EU) št. 1095/2010 (UL L 174, 1.7.2011, str. 1).

⁽⁵⁾ Direktiva 2014/91/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. julija 2014 o spremembi Direktive 2009/65/ES o usklajevanju zakonov in drugih predpisov o kolektivnih naložbenih podjetjih za vlaganja v prenosljive vrednostne papirje (KNPVP), kar zadeva funkcije depozitarja, plačne politike in sankcije (UL L 257, 28.8.2014, str. 186).

⁽⁶⁾ Direktiva 2009/138/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2009 o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti zavarovanja in pozavarovanja (Solventnost II) (UL L 335, 17.12.2009, str. 1).

⁽⁷⁾ Uredba (EU) št. 575/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o bonitetnih zahtevah za kreditne institucije in investicijska podjetja ter o spremembi Uredbe (EU) št. 648/2012 (UL L 176, 27.6.2013, str. 1).

DEL 3

Združevanje tržnega in kreditnega tveganja v zbirni kazalnik tveganja

52. Splošni zbirni kazalnik tveganja (*summary risk indicator – SRI*) se dodeli glede na kombinacijo razredov CRM in MRM v skladu z naslednjo preglednico:

Razred CRM \ Razred MRM	MR1	MR2	MR3	MR4	MR5	MR6	MR7
CR1	1	2	3	4	5	6	7
CR2	1	2	3	4	5	6	7
CR3	3	3	3	4	5	6	7
CR4	5	5	5	5	5	6	7
CR5	5	5	5	5	5	6	7
CR6	6	6	6	6	6	6	7

Spremljanje podatkov, pomembnih za zbirni kazalnik tveganja

53. Proizvajalec PRIIP spremlja tržne podatke, ki so pomembni za izračun razreda MRM, in če se razred MRM spremeni v drug razred MRM, proizvajalec PRIIP ustrezen razred MRM dodeli v razred MRM, ki mu je PRIIP ustrezal glede večine referenčnih točk v predhodnih štirih mesecih.
54. Proizvajalec PRIIP spremlja tudi merila kreditnega tveganja, ki so pomembna za izračun CRM, in če bi se v skladu s temi merili CRM spremenil v drug razred CRM, se za PRIIP CRM ponovno dodeli v ustrezni razred CRM.
55. Po odločitvi proizvajalca PRIIP v zvezi z naložbeno politiko in/ali strategijo za PRIIP se vedno opravi revizija razreda MRM. V teh okoliščinah se vse spremembe MRM štejejo za novo določitev razreda MRM za PRIIP in se zato izvedejo v skladu s splošnimi pravili za določitev razreda MRM za kategorijo PRIIP.

DEL 4

Likvidnostno tveganje

56. Za PRIIP se šteje, da ima pomembno likvidnostno tveganje, če je izpolnjeno katero od naslednjih meril:
- PRIIP je sprejet v trgovanje na sekundarnem trgu ali za alternativno likvidnostno posojilo in ni zavezane likvidnosti (*committed liquidity*), ki bi jo ponujali vzdrževalci trga ali proizvajalec PRIIP, zato je likvidnost odvisna samo od razpoložljivosti kupcev in prodajalcev na sekundarnem trgu ali za alternativno likvidnostno posojilo, ob upoštevanju, da redno trgovanje s produktom v nekem trenutku ne zagotavlja rednega trgovanja z istim produktom v katerem koli drugem trenutku;
 - povprečni likvidnostni profil osnovnih naložb je znatno nižji od redne pogostosti povračil za PRIIP, če je likvidnost, ki jo ponuja PRIIP, odvisna od likvidacije osnovnih sredstev PRIIP;
 - proizvajalec PRIIP oceni, da lahko ima mali vlagatelj glede na posebne tržne pogoje znatne časovne ali stroškovne težave za likvidacijo med življenjsko dobo produkta.

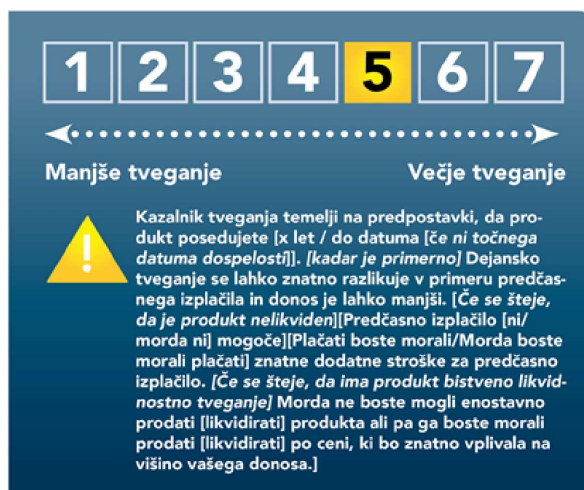
57. Za PRIIP se šteje, da je pogodbeno ali nepogodbeno nelikviden, če je izpolnjeno katero od naslednjih meril:
- (a) PRIIP ni sprejet v trgovanje na sekundarnem trgu, proizvajalec PRIIP ali tretja oseba pa ne podpira alternativnega likvidnostnega posojila ali pa je to bistveno omejeno s pogoji, vključno z znatnimi kaznimi za predčasen izstop ali diskrecijskimi odkupnimi cenami, ali če ni likvidnostnih ureditev;
 - (b) PRIIP ponuja možnost predčasnega izstopa ali odkupa pred veljavno dospelostjo, vendar je to bistveno omejeno s pogoji, vključno z znatnimi kaznimi za izstop ali diskrecijskimi odkupnimi cenami, ali pa sta potrebna predhodno soglasje in presoja proizvajalca PRIIP;
 - (c) PRIIP ne ponuja možnosti predčasnega izstopa ali odkupa pred veljavno dospelostjo.
58. V vseh drugih primerih se šteje, da je PRIIP likviden.
-

PRILOGA III

PRIKAZ ZBIRNEGA KAZALNIKA TVEGANJA

Oblika prikaza

1. Proizvajalci PRIIP uporabijo spodnjo obliko za prikaz zbirnega kazalnika tveganja v dokumentu s ključnimi informacijami. Ustrezna številka se označi, kot je prikazano, odvisno od zbirnega kazalnika tveganja za PRIIP.

Smernice za izpolnjevanje v zvezi z zbirnim kazalnikom tveganja

2. V pojasnjevalnem opisu za zbirnim kazalnikom tveganja so na kratko pojasnjeni namen zbirnega kazalnika tveganja in povezana tveganja.
3. Neposredno pod zbirnim kazalnikom tveganja se navede časovni ovir priporočenega obdobja razpolaganja. Poleg tega se neposredno pod zbirnim kazalnikom tveganja navede opozorilo v naslednjih primerih:
- če se šteje, da je tveganje PRIIP znatno večje, če je obdobje razpolaganja drugačno;
 - če se šteje, da ima PRIIP bistveno likvidnostno tveganje ali da je nelikviden, ne glede na to, ali je to pogodbeno ali ne.
4. Pojasnjevalni opis vsebuje naslednje, odvisno od vsakega PRIIP:
- opozorilo v krepkem tisku, če:
 - se šteje, da ima PRIIP valutno tveganje v skladu s členom 3(2)(c) te uredbe (element C);
 - PRIIP vsebuje morebitno obveznost dodajanja k začetni naložbi (element D);
 - po potrebi obrazložitev tveganj, ki so pomembna za PRIIP in ki jih ni bilo mogoče ustrezno zajeti v zbirnem kazalniku tveganja (element E);
 - pojasnilo:
 - da PRIIP vključuje (delno) zaščito kapitala pred tržnim tveganjem, kadar je to primerno, vključno z navedbo odstotka vloženega kapitala, ki je zaščiten (element F);
 - posebnih pogojev omejitev, kadar je (delna) zaščita kapitala pred tržnim tveganjem omejena (element G);
 - da PRIIP ne vključuje zaščite kapitala pred tržnim tveganjem, kadar je to primerno (element H);
 - da PRIIP ne vključuje zaščite kapitala pred kreditnim tveganjem, kadar je to primerno (element I);
 - posebnih pogojev omejitev, kadar je zaščita pred kreditnim tveganjem omejena (element J).

5. Za PRIIP, ki ponujajo več različnih možnosti naložb, proizvajalci PRIIP za prikaz zbirnega kazalnika tveganja uporabijo obliko iz točke 1 te priloge, pri čemer navedejo vse ponujene razrede tveganja, od najnižjega do najvišjega razreda tveganja.
6. Za izvedene finančne instrumente, ki so terminski posli ter nakupne in prodajne opcije, s katerimi se trguje na reguliranem trgu ali trgu tretje države, ki se šteje za enakovrednega reguliranemu trgu v skladu s členom 28 Uredbe (EU) št. 600/2014, se vključijo elementi A, B in po potrebi H.

Pojasnjevalni opisi

7. Za prikaz zbirnega kazalnika tveganja, vključno s točko 4 te priloge, se ustrezno uporabijo naslednji pojasnjevalni opisi:

[Element A] Zbirni kazalnik tveganja je smernica glede stopnje tveganja tega produkta v primerjavi z drugimi produkti. Kaže stopnjo verjetnosti, da bo produkt izgubil vrednost zaradi tržnih gibanj ali ker ne moremo izplačati vlagatelja.

[Element B] Ta produkt smo razvrstili pod [1/2/3/4/5/6/7] od 7, kar je [1 = „najnižji“ / 2 = „nizek“ / 3 = „srednje nizek“ / 4 = „srednji“ / 5 = „srednje visok“ / 6 = „drugi najvišji“ / 7 = „najvišji“] razred tveganja.

[Poleg tega se vstavi *kratka obrazložitev razvrstitve produkta v običajnem jeziku z največ 300 znaki*]

[Primer opisa: Morebitne izgube na podlagi prihodnje uspešnosti so ocenjene z [1 = „zelo nizko“ / 2 = „nizko“ / 3 = „srednje nizko“ / 4 = „srednjo“ / 5 = „srednje visoko“ / 6 = „visoko“ / 7 = „zelo visoko“] stopnjo, slabi tržni pogoji pa [1, 2 = „najverjetneje ne bodo“ / 3 = „verjetno ne bodo“ / 4 = „bi lahko“ / 5 = „verjetno bodo“ / 6 = „zelo verjetno bodo“] vplivali na [našo] zmožnost [osebe X], da izplača(-mo) vlagatelja].

[[Kadar je primerno:] Element C, v krepkem tisku] Ne spreglejte valutnega tveganja. Plačila boste prejeli v drugi valuti, zato bo končni donos, ki ga boste prejeli, odvisen od menjalnega tečaja med tema valutama. To tveganje ni upoštevano v zgoraj prikazanem kazalniku.

[[Kadar je primerno:] Element D] V nekaterih okoliščinah boste morda morali zagotoviti dodatna plačila za plačilo izgub. (v krepkem tisku) Skupna izguba lahko znatno preseže vloženi znesek.

[Kadar je primerno:] [Element E] [Druga tveganja, ki so pomembna za PRIIP in niso vključena v zbirni kazalnik tveganja, se opišejo z največ 200 znaki]

[Kadar je primerno:] [Element F] [Pravico imate prejeti nazaj vsaj [vnesite %] svojega kapitala. Vsak znesek, ki presega ta odstotek, in vsak dodatni donos sta odvisna od prihodnje tržne uspešnosti in sta negotova.]

[Kadar je primerno:] [Element G] [Vendar ta zaščita pred prihodnjo tržno uspešnostjo za vas ne velja, če [...]:

— [kadar veljajo pogoji predčasnega izstopa] zahtevate izplačilo pred [... let/mesecev/dni];

— [kadar je treba opraviti tekoča plačila] ne zagotovite pravočasnih plačil;

— [kadar veljajo druge omejitve: pojasnite jih v običajnem jeziku z največ [...] znaki.]

[Kadar je primerno:] [Element H] [Ta produkt ne vsebuje nobene zaščite glede prihodnje tržne uspešnosti, zato lahko svojo naložbo delno ali v celoti izgubite.]

[Kadar je primerno:] [Element I] [Če vam ne more(-mo) izplačati dolgovanega zneska, lahko izgubite celotno naložbo.]

[Kadar je primerno:] [Element J] [Vendar lahko izkoristite shemo varstva potrošnikov (glej oddelek „Kaj se zgodi, če ne moremo izplačati vlagateljev“). Zgoraj prikazani kazalnik ne upošteva tega varstva.]

PRILOGA IV

SCENARIJI USPEŠNOSTI

Število scenarijev

1. Za prikaz obsega morebitnih donosov se v skladu s to uredbo uporabijo naslednji štirje scenariji uspešnosti:
 - (a) ugoden scenarij;
 - (b) zmeren scenarij;
 - (c) neugoden scenarij;
 - (d) stresni scenarij.
2. V stresnem scenariju se navedejo znatni neugodni učinki produkta, ki niso zajeti v neugodnem scenariju iz točke 1(c) te priloge. Stresni scenarij pokaže vmesna obdobja, kadar bi bila ta obdobja prikazana za scenarije uspešnosti pod točko 1(a) do (c) te priloge.
3. Dodaten scenarij za zavarovalne naložbene produkte temelji na zmernem scenariju iz točke 1(b), kadar je uspešnost pomembna v zvezi z donosnostjo naložbe.

Izračun vrednosti scenarijev za priporočeno obdobje razpolaganja

4. Vrednosti scenarijev na podlagi različnih scenarijev uspešnosti se izračunajo podobno kot mera tržnega tveganja. Vrednosti scenarijev se izračunajo za priporočeno obdobje razpolaganja.
5. Neugoden scenarij je vrednost PRIIP pri 10. percentilu.
6. Zmeren scenarij je vrednost PRIIP pri 50. percentilu.
7. Ugoden scenarij je vrednost PRIIP pri 90. percentilu.
8. Stresni scenarij je vrednost PRIIP, ki izhaja iz metodologije, opisane v točkah 10 in 11 te priloge za PRIIP kategorije 2 in v točkah 12 in 13 te priloge za PRIIP kategorije 3.
9. Za PRIIP kategorije 2 so pričakovane vrednosti na koncu priporočenega obdobja razpolaganja:

- (a) Neugoden scenarij:

$$\text{Exp} [M1 * N + \sigma \sqrt{N} * (-1,28 + 0,107 * \mu_1 / \sqrt{N} + 0,0724 * \mu_2 / N - 0,0611 * \mu_1^2 / N) - 0,5 \sigma^2 N]$$

- (b) Zmeren scenarij:

$$\text{Exp} [M1 * N - \sigma \mu_1 / 6 - 0,5 \sigma^2 N]$$

- (c) Ugoden scenarij:

$$\text{Exp} [M1 * N + \sigma \sqrt{N} * (1,28 + 0,107 * \mu_1 / \sqrt{N} - 0,0724 * \mu_2 / N + 0,0611 * \mu_1^2 / N) - 0,5 \sigma^2 N]$$

pri čemer je N število obdobji trgovanja v priporočenem obdobju razpolaganja, drugi izrazi pa so opredeljeni v točki 12 Priloge II.

10. Za PRIIP kategorije 2 izračun stresnega scenarija vključuje naslednje korake:

- (a) opredeli se podinterval trajanja w , ki ustreza naslednjim intervalom:

	1 leto	> 1 leto
Dnevne cene	21	63
Tedenske cene	8	16
Mesečne cene	6	12

- (b) za vsak podinterval trajanja w se opredelijo pretekli logaritemsko normalni donosi r_t , pri čemer je $t = t_0, t_1, t_2, \dots, t_N$;
- (c) na podlagi spodnje formule se izmeri nestanovitnost, pri čemer se začne s $t_i = t_0$ in stopnjuje do $t_i = t_N - w$

$${}^w\sigma_S = \sqrt{\frac{\sum_{t_i}^{t_i+w} (r_{t_i} - {}^{t_i+w}M_1)^2}{M_w}}$$

pri čemer je M_w število prešteti opazovanj v podintervalu, ${}^{t_i+w}M_1$ pa povprečje vseh preteklih logaritemsko normalnih donosov v ustreznem podintervalu;

- (d) izpelje se vrednost, ki ustreza 99. percentilu za 1 leto in 90. percentilu za vsa druga obdobja razpolaganja. Ta vrednost predstavlja nestanovitnost v stresnem scenariju ${}^w\sigma_S$.

11. Za PRIIP kategorije 2 so pričakovane vrednosti na koncu priporočenega obdobja razpolaganja za stresni scenarij naslednje:

$$\text{Scenarij}_{\text{Stresni}} = e \left[{}^w\sigma_S \cdot \sqrt{N} \cdot \left(z_a + \left[\frac{(z_a^2 - 1)}{6} \right] \cdot \frac{\mu_1}{\sqrt{N}} + \left[\frac{(z_a^3 - 3z_a)}{24} \right] \cdot \frac{\mu_2}{N} - \left[\frac{(2z_a^3 - 5z_a)}{36} \right] \cdot \frac{\mu_1^2}{N} \right) - 0,5 \cdot {}^w\sigma_S^2 \cdot N \right]$$

pri čemer z_a je ustrezna izbrana vrednost PRIIP pri ekstremnem percentilu, ki ustreza 1 % za obdobje 1 leta in 5 % za druga obdobja razpolaganja.

12. Za PRIIP kategorije 3 se v izračun ugodnega, zmernega in neugodnega scenarija uspešnosti vključijo naslednje prilagoditve:

- (a) pričakovan donos za vsako sredstvo ali sredstva je opazovan donos v obdobju, določenem v točki 6 Priloge II;
- (b) pričakovana uspešnost se izračuna ob koncu priporočenega obdobja razpolaganja in brez diskontiranja pričakovane uspešnosti z uporabo pričakovanega netveganega diskontnega faktorja.

13. Za PRIIP kategorije 3 se v izračun stresnega scenarija vključijo naslednje prilagoditve:

- (a) nestanovitnost v stresnem scenariju se izpelje na podlagi metodologije, opredeljene v točki 10 te priloge;
- (b) pretekli donosi se prevrednotijo na podlagi spodnje formule;

$$r_t^{adj} = r_t \cdot \frac{{}^w\sigma_S}{\sigma_S}$$

- (c) samovzorčenje se izvede, kot je opisano v točki 22 Priloge II;
- (d) izračuna se donos za vsako pogodbo tako, da se seštejejo donosi iz izbranih obdobj in ti donosi popravijo za zagotovitev, da je pričakovani donos, izmerjen iz simulirane porazdelitve donosov, kot sledi

$$E^* [r_{\text{bootstrapped}}] = -0,5 \cdot {}^w\sigma_S^2 \cdot N$$

pri čemer je $E^*[r_{\text{bootstrapped}}]$ novo simulirano povprečje.

14. Za PRIIP kategorije 3 je stresni scenarij vrednost PRIIP pri ekstremnem percentilu, kot je opredeljeno v točki 11 te priloge, simulirane porazdelitve, kot je opredeljeno v točki 13 te priloge.

15. Za PRIIP kategorije 4 se uporabi metoda iz točke 27 Priloge II v zvezi z dejavniki, ki niso opazovani na trgu, in se po potrebi kombinira z metodo za PRIIP kategorije 3. Ustrezne metode za PRIIP kategorije 2 iz točk od 9 do 11 te priloge in ustrezne metode za PRIIP kategorije 3 iz točk od 12 do 14 te priloge se uporabijo za ustrezne elemente PRIIP, če PRIIP združuje različne elemente. Scenariji uspešnosti so tehtano povprečje ustreznih elementov. V izračunih uspešnosti se upoštevajo značilnosti produkta in jamstva za kapital.

16. Za PRIIP kategorije 1, kot so opredeljeni v točki 4(a) Priloge II, in PRIIP kategorije 1, kot so opredeljeni v točki 4(b) Priloge II, ki niso termiski posli ter nakupne ali prodajne opcije, s katerimi se trguje na reguliranem trgu ali trgu tretje države, ki se šteje za enakovrednega reguliranemu trgu v skladu s členom 28 Uredbe (EU) št. 600/2014, se scenariji uspešnosti izračunajo v skladu s točkami od 12 do 14 te priloge.

17. Za PRIIP kategorije 1, ki so terminski posli ter nakupne ali prodajne opcije, s katerimi se trguje na reguliranem trgu ali trgu tretje države, ki se šteje za enakovrednega reguliranemu trgu v skladu s členom 28 Uredbe (EU) št. 600/2014, se scenariji uspešnosti prikažejo v obliki grafa strukture donosa (*pay-off structure*). Graf se vključi za prikaz uspešnosti pri vseh scenarijih za različne stopnje osnovne vrednosti. Vodoravna os grafa kaže različne mogoče cene osnovne vrednosti, navpična pa dobiček ali izgubo pri različnih cenah osnovne vrednosti. Za vsako ceno osnovne vrednosti sta v grafu prikazana ustrezni dobiček ali izguba ter cena osnovne vrednosti, pri kateri je dobiček ali izguba enaka nič.
18. Za PRIIP kategorije 1, kot so opredeljeni v točki 4(c) Priloge II, se navede razumna in konzervativna najboljša ocena pričakovanih vrednosti za scenarije uspešnosti iz točk 1(a) do (c) te priloge na koncu priporočenega obdobja razpolaganja.

Izbrani in prikazani scenariji so skladni z drugimi informacijami v dokumentu s ključnimi informacijami, vključno s splošnim profilom tveganja za PRIIP, in jih dopolnjujejo. Proizvajalec PRIIP zagotovi skladnost scenarijev z ugotovitvami notranjega upravljanja produktov, med drugim tudi z morebitnim stresnim testiranjem, ki ga za PRIIP izvede proizvajalec PRIIP, ter s podatki in analizami, uporabljenimi za pripravo drugih informacij v dokumentu s ključnimi informacijami.

Pri izbiri scenarijev se zagotovi uravnotežena predstavitev mogočih rezultatov produkta v ugodnih in neugodnih pogojih, vendar se prikažejo samo scenariji, ki jih je mogoče razumno pričakovati. Pri izbiri scenarijev se ne daje neupravičena prednost ugodnim rezultatom na račun neugodnih.

Izračun pričakovanih vrednosti za vmesna obdobja razpolaganja

19. Za PRIIP s priporočenim obdobjem razpolaganja med enim letom in tremi leti se uspešnost prikaže za dve različni obdobji razpolaganja: ob koncu prvega leta in ob koncu priporočenega obdobja razpolaganja.
20. Za PRIIP s priporočenim obdobjem razpolaganja treh let ali več se uspešnost prikaže za tri obdobja razpolaganja: ob koncu prvega leta, po polovici priporočenega obdobja razpolaganja, zaokroženi na konec najbližjega leta, in ob koncu priporočenega obdobja razpolaganja.
21. Za PRIIP s priporočenim obdobjem razpolaganja enega leta ali manj se ne prikaže scenarija uspešnosti za vmesna obdobja razpolaganja.
22. Za PRIIP kategorije 2 se vrednosti, ki se prikažejo za vmesna obdobja, izračunajo z uporabo formul iz točk od 9 do 11 te priloge, pri čemer je N število obdobji trgovanja od datuma začetka do konca vmesnega obdobja.
23. Proizvajalci PRIIP za PRIIP kategorije 1 in PRIIP kategorije 4 ocenijo vrednosti, ki se prikažejo za vmesna obdobja, v skladu z oceno ob koncu priporočenega obdobja razpolaganja. Zato mora metoda, ki se uporablja za oceno vrednosti PRIIP na začetku vsakega vmesnega obdobja, dati enako vrednost za celotno priporočeno obdobje razpolaganja, kot jih da metoda, določena v točkah 16 oziroma 15 te priloge.
24. Proizvajalec za pripravo ugodnega, zmernega, neugodnega in stresnega scenarija za PRIIP kategorije 3 v vmesnem obdobju pred koncem priporočenega obdobja razpolaganja izbere tri osnovne simulacije, kot je določeno v točkah od 16 do 24 Priloge II za izračun MRM, in eno osnovno simulacijo, kot je določeno v točki 13 te priloge, vendar samo na podlagi osnovnih ravni in na tak način, da je simulirana vrednost PRIIP za to vmesno obdobje verjetno skladna z ustreznim scenarijem.
 - (a) Proizvajalec za pripravo ugodnega, zmernega, neugodnega in stresnega scenarija v vmesnem obdobju za PRIIP kategorije 3 z eno osnovo, pri čemer je za vrednost znano, da je naraščajoča funkcija osnovne ravni, izbere tri osnovne simulacije, kot je določeno v točkah od 16 do 24 Priloge II za izračun MRM, in eno osnovno simulacijo, kot je določeno v točki 13 te priloge, ki dajejo raven osnove pri 90. percentilu za ugoden scenarij, raven osnove pri 50. percentilu za zmeren scenarij, raven osnove pri 10. percentilu za neugoden scenarij in za stresni scenarij raven osnove pri percentilu, ki ustreza 1 % za obdobje 1 leta in 5 % za druga obdobja razpolaganja.

- (b) Proizvajalec za pripravo ugodnega, zmernega, neugodnega in stresnega scenarija v vmesnem obdobju za PRIIP kategorije 3 z eno osnovo, pri čemer je za vrednost znano, da je padajoča funkcija osnovne ravni, izbere tri osnovne simulacije, kot je določeno v točkah od 16 do 24 Priloge II za izračun MRM, in eno osnovno simulacijo, kot je določeno v točki 13 te priloge, ki dajejo raven osnove pri 90. percentilu za neugoden scenarij, raven osnove pri 50. percentilu za zmeren scenarij, raven osnove pri 10. percentilu za ugoden scenarij in za stresni scenarij raven osnove pri percentilu, ki ustreza 1 % za obdobje 1 leta in 5 % za druga obdobja razpolaganja.
- (c) Proizvajalec za pripravo ugodnega, zmernega, neugodnega in stresnega scenarija v vmesnem obdobju za PRIIP kategorije 3, ki niso navedeni v točkah (a) in (b), izbere osnovne vrednosti, ki so skladne z 90., 50. in 10. percentilom PRIIP ter percentilom, ki ustreza 1 % za obdobje 1 leta in 5 % za druga obdobja razpolaganja, in jih uporabi kot temeljne vrednosti za simulacijo za določitev vrednosti PRIIP.
25. Za PRIIP kategorije 1, ki so terminski posli ter nakupne in prodajne opcije, s katerimi se trguje na reguliranem trgu ali trgu tretje države, ki se šteje za enakovrednega reguliranemu trgu v skladu s členom 28 Uredbe (EU) št. 600/2014, se ne vključijo scenariji uspešnosti za vmesna obdobja razpolaganja.
26. Za ugodni, zmerni in neugodni scenarij v vmesnih obdobjih je ocena razdelitve, ki se uporabi za določanje vrednosti PRIIP pri različnih percentilih, skladna z opazovanim donosom in nestanovitnostjo, opazovano v zadnjih petih letih za vse instrumente trga, s katerimi se določi vrednost PRIIP. Za stresni scenarij v vmesnih obdobjih je ocena razdelitve, ki se uporabi za določanje vrednosti PRIIP pri različnih percentilih, skladna s simulirano porazdelitvijo vseh instrumentov trga, s katerimi se določi vrednost PRIIP, kot je določeno v točkah od 11 do 13.
27. Neugoden scenarij je ocena vrednosti PRIIP na začetku vmesnega obdobja, ki je skladna z 10. percentilom.
28. Zmeren scenarij je ocena vrednosti PRIIP na začetku vmesnega obdobja, ki je skladna s 50. percentilom.
29. Ugoden scenarij je ocena vrednosti PRIIP na začetku vmesnega obdobja, ki je skladna z 90. percentilom.
30. Stresni scenarij je ocena vrednosti PRIIP na začetku vmesnega obdobja, ki je skladna s percentilom, ki ustreza 1 % za obdobje 1 leta in 5 % za druga obdobja razpolaganja simulirane porazdelitve iz točke 13.

Splošne zahteve

31. Uspešnost PRIIP se izračuna brez vseh povezanih stroškov v skladu s Prilogo VI za scenarij in obdobje razpolaganja, ki sta prikazana.
32. Uspešnost se prikaže v denarnih enotah. Uporabljeni zneski so skladni z zneski iz točke 90 Priloge VI.
33. Uspešnost se prikaže tudi v odstotkih kot povprečna letna donosnost naložbe. Pri izračunu rezultata se čista uspešnost uporabi kot števec, znesek začetne naložbe ali plačana cena pa kot imenovalec.
- Za PRIIP, pri katerih ni začetne naložbe ali plačane cene, kot so terminske pogodbe ali menjalni posli, se odstotek izračuna ob upoštevanju nominalne vrednosti pogodbe, postopek izračuna pa se opiše v opombi.
34. Za zavarovalne naložbene produkte se poleg zgoraj navedenih metod, vključno z metodo iz točke 15, za izračun scenarijev uspešnosti v zvezi z naložbo uporabi naslednje:
- (a) upošteva se udeležba pri prihodnjem dobičku;
- (b) predpostavke o udeležbi pri prihodnjem dobičku so skladne s predpostavko o letni donosnosti osnovnih sredstev;

- (c) predpostavke o delitvi prihodnjih dobičkov med proizvajalcem PRIIP in malim vlagateljem ter druge predpostavke o razdelitvi prihodnjega dobička so realistične in skladne z veljavno poslovno prakso in poslovno strategijo proizvajalca PRIIP. Kadar je dovolj dokazov, da bo podjetje spremenilo svoje prakse ali strategijo, so predpostavke o razdelitvi prihodnjega dobička skladne s spremenjenimi praksami ali strategijo. Pri zavarovalnicah za življenjsko zavarovanje, ki spadajo na področje uporabe Direktive 2009/138/ES, so te predpostavke skladne s predpostavkami o prihodnjih ukrepih upravljanja, ki se uporabljajo za vrednotenje zavarovalno-tehničnih rezervacij v bilanci stanja po Solventnosti II;
 - (d) kadar se element uspešnosti nanaša na udeležbo pri dobičku, ki se plača na podlagi diskrecijske odločitve, se ta element upošteva samo v ugodnih scenarijih uspešnosti;
 - (e) scenariji uspešnosti se izračunajo na podlagi zneskov naložb iz točke 32 te priloge.
-

PRILOGA V

METODOLOGIJA ZA PRIKAZ SCENARIJEV USPEŠNOSTI

DEL 1

Splošne zahteve glede prikaza

1. Scenariji uspešnosti se prikažejo točno, pošteno, jasno in nezavajajoče ter na način, ki ga bo povprečen mali vlagatelj verjetno razumel.
2. Če se lahko scenariji uspešnosti prikažejo šele ob dospelosti ali ob koncu priporočenega obdobja razpolaganja, kot velja za PRIIP iz točke 21 Priloge IV, se to jasno obrazloži v pojasnjevalnem opisu iz elementa E v delu 2 te priloge.
3. V vseh primerih se vključijo pojasnjevalni opisi iz elementov A, B, C, D in F v delu 2 te priloge, razen v primeru PRIIP kategorije 1, ki so navedeni v točki 17 Priloge IV in za katere se uporabijo pojasnjevalni opisi iz elementov od G do K.

DEL 2

Prikaz scenarijev uspešnosti

Proizvajalci PRIIP za vse PRIIP, razen za tiste iz kategorije 1, navedene v točki 17 Priloge IV, prikažejo scenarije uspešnosti v spodnjih oblikah, odvisno od tega, ali PRIIP izhaja iz enkratne naložbe ali premije oziroma rednih plačil ali premij. Vmesna obdobja se lahko razlikujejo, odvisno od trajanja priporočenega obdobja razpolaganja. Za zavarovalne naložbene produkte se vključijo dodatne vrstice v zvezi s scenarijem za zavarovalne koristi, vključno s premijo za kumulativno biometrično tveganje za zavarovalni naložbeni produkt na podlagi rednih premij. Donosi za ta scenarij se prikažejo samo v absolutnih vrednostih.

Predloga A: Plačana je enkratna naložba in/ali enkratna premija.

Plačana enkratna naložba

Naložba ☐		1 leto	[3] leta	[5] let (Priporočeno obdobje razpolaganja)
Stresni scenarij	Morebiten donos po odbitju stroškov	☐	☐	☐
	Povprečen letni donos	☐	☐	☐
Neugoden scenarij	Morebiten donos po odbitju stroškov	☐	☐	☐
	Povprečen letni donos	☐	☐	☐
Zmeren scenarij	Morebiten donos po odbitju stroškov	☐	☐	☐
	Povprečen letni donos	☐	☐	☐
Ugoden scenarij	Morebiten donos po odbitju stroškov	☐	☐	☐
	Povprečen letni donos	☐	☐	☐

Plačana enkratna premija

Naložba ☐		1 leto	[3] leta	[5] let (Priporočeno obdobje razpolaganja)
Zavarovalna premija ☐				
Scenariji [Preživetje]				
Stresni scenarij	Morebiten donos po odbitju stroškov	☐	☐	☐
	Povprečen letni donos	☐	☐	☐
Neugoden scenarij	Morebiten donos po odbitju stroškov	☐	☐	☐
	Povprečen letni donos	☐	☐	☐
Zmeren scenarij	Morebiten donos po odbitju stroškov	☐	☐	☐
	Povprečen letni donos	☐	☐	☐
Ugoden scenarij	Morebiten donos po odbitju stroškov	☐	☐	☐
	Povprečen letni donos	☐	☐	☐
Scenarij [Smrti]				
[Zavarovani dogodek]	Kaj lahko vaši upravičenci dobijo nazaj po odbitju stroškov	☐	☐	☐

Predloga B: Plačane so redne naložbe in/ali premije.

Plačane redne naložbe

Naložba ☐		1 leto	[3] leta	[5] let (Priporočeno obdobje razpolaganja)
Scenariji				
Stresni scenarij	Morebiten donos po odbitju stroškov	☐	☐	☐
	Povprečen letni donos	☐	☐	☐
Neugoden scenarij	Morebiten donos po odbitju stroškov	☐	☐	☐
	Povprečen letni donos	☐	☐	☐
Zmeren scenarij	Morebiten donos po odbitju stroškov	☐	☐	☐
	Povprečen letni donos	☐	☐	☐
Ugoden scenarij	Morebiten donos po odbitju stroškov	☐	☐	☐
	Povprečen letni donos	☐	☐	☐
Kumulativni znesek naložbe		☐	☐	☐

Plačane redne premije

Naložba ☐		1 leto	{3} leta	{5} let (Priporočeno obdobje razpolaganja)
Zavarovalna premija ☐				
Scenariji [Preživetja]				
Stresni scenarij	Morebiten donos po odbitju stroškov	☐	☐	☐
	Povprečen letni donos	☐	☐	☐
Neugoden scenarij	Morebiten donos po odbitju stroškov	☐	☐	☐
	Povprečen letni donos	☐	☐	☐
Zmeren scenarij	Morebiten donos po odbitju stroškov	☐	☐	☐
	Povprečen letni donos	☐	☐	☐
Ugoden scenarij	Morebiten donos po odbitju stroškov	☐	☐	☐
	Povprečen letni donos	☐	☐	☐
Kumulativni znesek naložbe		☐	☐	☐
Scenarij [Smrti]				
[Zavarovani dogodek]	Kaj lahko vaši upravičenci dobijo nazaj po odbitju stroškov	☐	☐	☐
Kumulativna zavarovalna premija		☐	☐	☐

Scenariji uspešnosti

[Element A] Ta [preglednica/graf] kaže znesek, ki bi ga lahko dobili nazaj v naslednjih [priporočeno obdobje razpolaganja] letih na podlagi različnih scenarijev, ob predpostavki, da vložite [...] EUR [na leto].

[Element B] Predstavljeni scenariji kažejo, kako uspešna bi lahko bila vaša naložba. Primerjate jih lahko s scenariji za druge produkte.

[Element C] Predstavljeni scenariji so ocena prihodnje uspešnosti na podlagi preteklih dokazov o gibanju vrednosti te naložbe in niso natančni kazalniki. Koliko boste dobili, je odvisno od razmer na trgu in od tega, kako dolgo razpolagate z naložbo/produktom.

[Element D] Stresni scenarij prikazuje, koliko bi lahko dobili nazaj v ekstremnih tržnih razmerah in ne upošteva situacij, v katerih vam nismo sposobni plačati.

[Kadar je primerno][Element E] Tega produkta ni mogoče [enostavno] izplačati. To pomeni, da je težko oceniti, koliko bi dobili nazaj v primeru izplačila pred [zaključkom priporočenega obdobja razpolaganja / dospelostjo]. Predčasno izplačilo ne bo mogoče ali pa boste morali v primeru predčasnega izplačila plačati visoke stroške ali boste utrpeli veliko izgubo.

[Element F] Prikazani zneski vključujejo vse stroške samega produkta [kadar je primerno]:[vendar morda ne vključujejo vseh stroškov, ki jih plačate svetovalcu ali distributerju][in vključuje stroške svetovalca ali distributerja]. V zneskih ni upoštevan vaš davčni položaj, ki lahko prav tako vpliva na to, koliko boste dobili nazaj.

[Element G] Ta graf kaže, kako uspešna bi lahko bila vaša naložba. Primerjate ga lahko z grafi odplačil za druge izvedene finančne instrumente.

[Element H] Predstavljen graf kaže vrsto mogočih rezultatov in ni kazalnik, ki bi natančno kazal, koliko bi lahko dobili nazaj. Koliko boste dobili, je odvisno od tega, kako se bo razvijala osnova. Graf za vsako vrednost osnove kaže, kakšen bi bil dobiček ali izguba produkta. Vodoravna os kaže različne mogoče cene osnovne vrednosti na dan izteka, navpična pa dobiček ali izgubo.

[Element I] Nakup tega produkta pomeni, da se bo osnovna cena po vašem mnenju [povišala/znižala].

[Element J] Vaša največja izguba bi bila izguba vaše celotne naložbe (plačane premije).

[Element K] Prikazane številke vključujejo vse stroške samega produkta, vendar morda ne vključujejo vseh stroškov, ki jih plačate svetovalcu ali distributerju. V zneskih ni upoštevan vaš davčni položaj, ki lahko prav tako vpliva na to, koliko boste dobili nazaj.

PRILOGA VI

METODOLOGIJA ZA IZRAČUN STROŠKOV

DEL 1

Seznam stroškov

I. SEZNAM STROŠKOV NALOŽBENIH SKLADOV (AIS IN KNPVP)

Stroški, ki jih je treba razkriti*Enkratni stroški*

1. Enkratni strošek je vstopni ali izstopni strošek, ki:
 - (a) ga neposredno plača mali vlagatelj ali
 - (b) se odšteje od plačila, ki ga prejme mali vlagatelj ali mu je dolgovano.
2. Enkratni stroški so stroški, ki jih nosi mali vlagatelj in se ne odštejejo od sredstev AIS ali KNPVP.
3. Enkratni stroški med drugim vključujejo naslednje vrste vnaprejšnjih začetnih stroškov, ki se upoštevajo pri znesku stroškov, ki jih je treba razkriti v dokumentu s ključnimi informacijami:
 - (a) provizijo za distribucijo, če je znesek znan družbi za upravljanje. Če družbi za upravljanje ni znan dejanski znesek, se prikaže najvišji znesek morebitnih znanih stroškov distribucije za posamezen PRIIP;
 - (b) stroške ustanovitve (vnaprejšnji del);
 - (c) stroške trženja (vnaprejšnji del);
 - (d) provizijo za vpis, vključno z davki.

Ponavljajoči se stroški

4. Ponavljajoči se stroški so plačila, ki se odštejejo od sredstev AIS ali KNPVP in vključujejo naslednje:
 - (a) nujne stroške, ki so nastali pri poslovanju;
 - (b) vsa plačila, vključno z osebnimi prejemki, osebam, ki so povezane z AIS ali KNPVP ali zanj zagotavljajo storitve;
 - (c) transakcijske stroške.
5. Ponavljajoči se stroški med drugim vključujejo naslednje vrste stroškov, ki se odštejejo od sredstev AIS ali KNPVP in se upoštevajo v znesku stroškov, ki jih je treba razkriti v dokumentu s ključnimi informacijami:
 - (a) vsa plačila naslednjim osebam, vključno s katero koli od naslednjih oseb, ki so jim delegirale kakršne koli naloge:
 - (i) družbi za upravljanje sklada;
 - (ii) direktorjem sklada, če gre za investicijsko podjetje;
 - (iii) depozitarju;
 - (iv) skrbniku(-om);
 - (v) morebitnemu naložbenemu svetovalcu;
 - (b) vsa plačila kateri koli osebi, ki zagotavlja zunanje storitve za katero koli od zgoraj navedenih oseb, vključno z:
 - (i) izvajalci storitev vrednotenja in računovodstva sklada;
 - (ii) izvajalci storitev za delničarje, kot so osebe, pristojne za prenos, in borzni posredniki, ki so evidentirani lastniki delnic sklada ter zagotavljajo podizvajalske storitve za dejanske lastnike teh delnic;

- (iii) izvajalci storitev upravljanja zavarovanja s premoženjem;
 - (iv) izvajalci storitev krovnega posredništva s finančnimi instrumenti;
 - (v) zastopniki za posojno vrednostnih papirjev;
 - (vi) izvajalci storitev upravljanja premoženja in podobnih storitev;
- (c) takse za vpis, pristojbine za kotiranje na borzi, predpisane in podobne dajatve, vključno s provizijami za čezmejno opravljanje storitev;
- (d) rezervacije za provizije za posebno obravnavo dobičkov in izgub;
- (e) revizijske stroške;
- (f) plačila pravnih in strokovnih svetovalcev;
- (g) morebitne stroške distribucije ali trženja, če je znesek znan družbi za upravljanje. Če družbi za upravljanje ni znan dejanski znesek, se prikaže najvišji znesek morebitnih znanih stroškov distribucije za posamezen PRIIP;
- (h) stroške financiranja, povezane z zadolževanjem (pri povezanih strankah);
- (i) stroške jamstva za kapital, ki ga zagotavlja porok kot tretja oseba;
- (j) plačila tretjim osebam za pokritje nujnih stroškov, ki nastanejo v zvezi s pridobitvami ali odtujitvami kakršnih koli sredstev v portfelju sklada (vključno s transakcijskimi stroški iz točk od 7 do 23 te priloge);
- (k) vrednost blaga ali storitev, ki jih družba za upravljanje ali katera koli povezana oseba prejme v zameno za dajanje naročil za trgovanje;
- (l) če sklad vloži svoja sredstva v KNPVP ali AIS, se v zbirnem kazalniku stroškov upoštevajo stroški, ki so nastali pri KNPVP ali AIS. V izračun se vključi naslednje:
- (i) če je osnova instrument KNPVP ali AIS, se uporabi njen zadnji razpoložljivi zbirni kazalnik stroškov; to je lahko številka, ki jo objavi KNPVP ali AIS oziroma njegov upravljavec ali družba za upravljanje, ali številka, izračunana iz zanesljivega vira tretje osebe, če je ta novejša od objavljene številke;
 - (ii) zbirni kazalnik stroškov se lahko zniža, če obstaja kakšna ureditev (ki še ni vključena v izkaz poslovnega izida sklada), da sklad, ki investira, prejme popust ali retrocesijo stroškov od osnovnega AIS ali KNPVP;
 - (iii) če se pridobitev ali odtujitev enot ne izvede po srednjih cenah KNPVP ali AIS, se razlika med ceno transakcije in srednjo ceno upošteva kot transakcijski strošek, če ta ni vključen v zbirni kazalnik stroškov;
- (m) če sklad vlaga v PRIIP, ki ni KNPVP ali AIS, se v zbirnem kazalniku stroškov upoštevajo stroški, ki no nastali pri osnovnem PRIIP. V izračun se vključi naslednje:
- (i) najnovejši razpoložljivi zbirni kazalnik stroškov osnovnega PRIIP;
 - (ii) zbirni kazalnik stroškov se lahko zniža, če obstaja kakšna ureditev (ki še ni vključena v izkaz poslovnega izida sklada), da sklad, ki investira, prejme popust ali retrocesijo stroškov od osnovnega PRIIP;
 - (iii) če se pridobitev ali odtujitev enot ne izvede po srednjih cenah osnovnega PRIIP, se razlika med ceno transakcije in srednjo ceno upošteva kot transakcijski strošek, če ta ni vključen v zbirni kazalnik stroškov;
- (n) če sklad vlaga v naložbeni produkt, ki ni PRIIP, se v zbirnem kazalniku stroškov upoštevajo stroški, ki so nastali pri osnovnem naložbenem produktu. Proizvajalec PRIIP uporabi vse objavljene informacije, ki predstavljajo razumno nadomestilo za zbirni kazalnik stroškov, ali pa izvede najboljšo oceno njegove najvišje ravni na podlagi natančnega pregleda veljavnega prospekta za naložbeni produkt ter zadnjega objavljenega poročila in računovodskih izkazov;

- (o) stroški poslovanja (ali morebitni prejemki) v okviru ureditve za delitev pristojbin s tretjo osebo, če še niso vključeni v drugo vrsto stroškov, navedenih zgoraj;
- (p) dobiček iz tehnik učinkovitega upravljanja portfelja, če ni vplačan v portfelj;
- (q) implicitni stroški, ki jih imajo strukturirani skladi, kot je navedeno v oddelku II te priloge in zlasti v točkah od 36 do 46 te priloge;
- (r) dividende, ki izhajajo iz delnic v portfelju skladov, če dividende ne pripadejo skladu.

Dodatni stroški

6. Pri znesku, ki ga je treba razkriti, se upoštevajo naslednje vrste dodatnih stroškov:
- (a) provizija, vezana na uspešnost, ki se plača družbi za upravljanje ali morebitnemu naložbenemu svetovalcu, vključno s provizijami za uspešnost iz točke 24 te priloge;
 - (b) spodbujevalna provizija iz točke 25 te priloge.

Izračun posebnih vrst stroškov naložbenih skladov

Transakcijski stroški

7. Transakcijski stroški se izračunajo letno na podlagi povprečja transakcijskih stroškov, ki so nastali v zvezi s PRIIP v predhodnih treh letih. Če se s PRIIP posluje manj kot tri leta, se transakcijski stroški izračunajo z uporabo metodologije iz točke 21 te priloge.
8. Skupni transakcijski stroški PRIIP se izračunajo kot vsota transakcijskih stroškov, izračunanih v skladu s točkami od 9 do 23 te priloge, v osnovni valuti PRIIP za vse posamezne transakcije, ki so bile za PRIIP izvedene v navedenem obdobju. Ta vsota se pretvori v odstotek, tako da se deli s povprečnimi čistimi sredstvi PRIIP v enakem obdobju.
9. Pri izračunu transakcijskih stroškov, ki so nastali v zvezi s PRIIP v predhodnih treh letih, je treba dejanske transakcijske stroške izračunati z uporabo metodologije iz točk od 12 do 18 te priloge za naložbe v naslednje instrumente:
- (a) prenosljive vrednostne papirje, kot so opredeljeni v členu 2 Direktive Komisije 2007/16/ES ⁽¹⁾;
 - (b) druge instrumente, za katere obstajajo pogoste priložnosti za odsvojitve, odkup ali drugačno realizacijo po cenah, ki so javno dostopne tržnim udeležencem in so tržne cene ali cene, dane na voljo ali potrjene s sistemi vrednotenja, ki so neodvisni od izdajatelja.
10. Za naložbe v druge instrumente ali sredstva je treba uporabiti ocene transakcijskih stroškov, ki se izračunajo z uporabo metodologije, opisane spodaj v točkah 19 in 20 te priloge.

Obravnava mehanizmov proti razvodenitvi

11. Kadar za PRIIP obstaja mehanizem oblikovanja cen, ki izravnava učinek razvodenitve iz transakcij v samem PRIIP, se lahko znesek koristi, ki jo imajo tekoči imetniki PRIIP od mehanizmov proti razvodenitvi, odšteje od transakcijskih stroškov, ki so nastali v zvezi s PRIIP, pri čemer se uporabi naslednja metodologija:
- (a) denarni znesek morebitne dajatve proti razvodenitvi ali drugo plačilo v zvezi s transakcijo v samem PRIIP, ki se plača za PRIIP, se lahko odšteje od skupnih transakcijskih stroškov;
 - (b) korist, ki jo ima PRIIP zaradi izdaje enot (ali omogočanja naložbe v PRIIP na drug način) po ceni, ki ni srednja cena, ali zaradi preklica enot (ali omogočanja odkupa sredstev od PRIIP na drug način) po ceni, ki ni srednja cena, se, če korist prejme sam PRIIP, izračuna na naslednji način in se lahko odšteje od skupnih transakcijskih stroškov:
 - (i) razlika med ceno izdanih enot in srednjo ceno, pomnožena z neto številom izdanih enot;
 - (ii) razlika med ceno preklicanih enot in srednjo ceno, pomnožena z neto številom preklicanih enot.

⁽¹⁾ Direktiva Komisije 2007/16/ES z dne 19. marca 2007 o izvajanju Direktive Sveta 85/611/EGS o usklajevanju zakonov in drugih predpisov o kolektivnih naložbenih podjetjih za vlaganja v prenosljive vrednostne papirje (KNPVP) glede razjasnitve nekaterih opredelitev (UL L 79, 20.3.2007, str. 11).

Dejanski transakcijski stroški

12. Dejanski transakcijski stroški za vsako transakcijo se izračunajo na naslednji podlagi:

- (a) za vsak nakup, ki se opravi v okviru PRIIP, se cena instrumenta v trenutku, ko se naročilo za nakup odda drugi osebi v izvedbo (nakupna „cena ob prispetju“), odšteje od neto realizirane cene transakcije. Ta znesek se pomnoži s številom kupljenih enot;
- (b) za vsako prodajo, ki se opravi v okviru PRIIP, se neto realizirana cena transakcije odšteje od cene instrumenta v trenutku, ko se naročilo za prodajo odda drugi osebi v izvedbo (prodajna „cena ob prispetju“). Ta znesek se pomnoži s številom prodanih enot.

13. Neto realizirana cena se določi kot cena, po kateri se izvrši transakcija, vključno z vsemi pristojbinami, provizijami, davki in drugimi plačili (kot so dajatve proti razvodenitvi), neposredno ali posredno povezanimi s transakcijo, če se ta plačila izvedejo iz sredstev PRIIP.

14. Cena ob prispetju se določi kot srednja tržna cena naložbe v trenutku, ko se naročilo za transakcijo odda drugi osebi. Za naročila, za katera se transakcija izvrši na dan, ki ni dan, ko je bilo naročilo prvotno oddano drugi osebi, se cena ob prispetju določi kot izhodiščna cena naložbe na dan transakcije ali, če izhodiščna cena ni na voljo, predhodna končna cena. Če cena ni na voljo v trenutku, ko je naročilo za transakcijo oddano drugi osebi (ker je na primer naročilo oddano zunaj obratovalnega časa trga ali če na izvenborznem trgu ni preglednih meddnevni cen), se cena ob prispetju določi kot izhodiščna cena na dan transakcije ali, če izhodiščna cena ni na voljo, predhodna končna cena. Če se naročilo izvrši, ne da bi bilo oddano drugi osebi, se cena ob prispetju določi kot srednja tržna cena naložbe v trenutku, ko je bila transakcija izvršena.

15. Če ni na voljo informacij, kdaj je bilo naročilo za transakcijo oddano drugi osebi (ali ni na voljo dovolj točnih informacij o tem), ali če ni na voljo informacij o ceni v trenutku, ko je naročilo za transakcijo oddano drugi osebi, je kot ceno ob prispetju dovoljeno uporabiti izhodiščno ceno naložbe na dan transakcije ali, če izhodiščna cena ni na voljo, predhodno končno ceno. Če se transakcijski stroški izračunajo na podlagi podatkov pred 31. decembrom 2017, se lahko šteje, da meddnevne cene niso na voljo.

16. Stroški, povezani s transakcijami, ki se opravijo v okviru PRIIP in zadevajo finančne instrumente, ki spadajo v eno od kategorij iz točk od 4 do 10 oddelka C Priloge I k Direktivi 2014/65/EU, se izračunajo na naslednji način:

- (a) za instrumente, ki so standardizirani in za katere poteka redno trgovanje s samim instrumentom (na primer terminska pogodba na pomemben delniški indeks), se transakcijski stroški izračunajo s sklicevanjem na sam instrument. Cena ob prispetju se določi kot srednja cena instrumenta;
- (b) za linearne instrumente, ki so prilagojeni in za katere ni preglednih cen ali rednega trgovanja s samim instrumentom, se transakcijski stroški izračunajo s sklicevanjem na osnovno(-a) sredstvo(-a). Cena ob prispetju se izračuna na podlagi cen(-e) osnovnih sredstev, pri čemer se v primeru več kot enega osnovnega sredstva uporabijo ustrezne uteži. Če je strošek transakcije z instrumentom bistveno višji od stroška transakcije z osnovnim sredstvom, mora biti to izraženo v izračunu transakcijskega stroška;
- (c) za nelinearne instrumente je dovoljeno izračunati transakcijske stroške kot razliko med plačano ali prejeto ceno za instrumente in pošteno vrednostjo instrumenta, kot je opisano v točkah od 36 do 46 te priloge.

17. Pri izračunu stroškov, povezanih z deviznim poslovanjem, mora cena ob prispetju izražati razumno oceno konsolidirane cene in ne sme biti zgolj cena, ki jo ponuja ena nasprotna stranka ali platforma za trgovanje s tujimi valutami, tudi če obstaja dogovor, da ena nasprotna stranka opravi vse devizne transakcije.

18. Pri izračunu stroškov, povezanih z naročili, ki so prvotno vključena v avkcijo, se cena ob prispetju izračuna kot srednja cena neposredno pred avkcijo.

Transakcijski stroški za druga sredstva

19. Pri oceni transakcijskih stroškov za sredstva, ki niso sredstva iz točke 9 te priloge, se uporabi metodologija iz točke 12 te priloge, cena ob prispetju pa se izračuna na naslednji način:
- (a) za prodajo:
- (i) cena ob prispetju se izračuna kot predhodna neodvisno ocenjena cena sredstva, po potrebi prilagojena za tržna gibanja, z uporabo ustreznega primerljivega indeksa;
 - (ii) če predhodna neodvisno ocenjena cena sredstva ni na voljo, je treba transakcijske stroške oceniti na podlagi razlike med transakcijsko ceno in oceno poštene vrednosti sredstva pred prodajo;
- (b) za nakup:
- (i) cena ob prispetju se izračuna kot predhodna neodvisno ocenjena cena sredstva, po potrebi prilagojena za tržna gibanja, z uporabo ustreznega primerljivega indeksa, če je taka cena na voljo;
 - (ii) če predhodna neodvisno ocenjena cena sredstva ni na voljo, je treba transakcijske stroške oceniti na podlagi razlike med transakcijsko ceno in oceno poštene vrednosti sredstva pred nakupom;
20. Ocena transakcijskih stroškov ne sme biti manjša od zneska dejansko določljivih stroškov, ki so neposredno povezani s transakcijo.

Transakcijski stroški za nove PRIIP

21. Za PRIIP, s katerimi se posluje manj kot tri leta in v zvezi s katerimi se vlaga predvsem v sredstva iz točke 9 te priloge, se lahko transakcijski stroški izračunajo bodisi tako, da se množi ocena prometa portfelja v vsakem razredu finančnih instrumentov, pri čemer se stroški izračunajo v skladu z metodologijo iz točke (c), bodisi kot povprečje dejanskih transakcijskih stroškov, nastalih v obdobju poslovanja, in standardizirane ocene na naslednji podlagi:
- (a) za najvišji večkratnik šestih mesecev, v katerih se posluje s PRIIP, se transakcijski stroški izračunajo, kot je opisano v točkah od 12 do 18 te priloge;
- (b) za preostalo obdobje do treh let se transakcijski stroški ocenijo tako, da se zmnoži ocena prometa portfelja v vsakem razredu finančnih instrumentov v skladu z metodologijo iz točke (c);
- (c) odvisno od razreda finančnih instrumentov se lahko uporabijo različne metodologije, ki se določijo na naslednji način:
- (i) Za razrede finančnih instrumentov, navedene v spodnji preglednici, se transakcijski stroški izračunajo kot povprečje ocenjenih stroškov transakcije (na podlagi cenovnih razponov med ponudbo in povpraševanjem, deljeno z dve) za zadevni razred finančnih instrumentov v običajnih tržnih pogojih.

Za oceno stroškov se določi en ali več referenčnih indeksov za vsak razred finančnih instrumentov. Nato se zberejo povprečni cenovni razponi med ponudbo in povpraševanjem za osnovne indekse. Zbrani podatki se nanašajo na končni cenovni razpon med ponudbo in povpraševanjem na deseti delovni dan vsakega meseca v zadnjem letu.

Zbrani cenovni razponi med ponudbo in povpraševanjem se nato delijo z dve, da se izračuna ocenjeni strošek transakcije za vsak trenutek. Povprečje teh vrednosti je ocenjeni strošek transakcije za vsak razred finančnih instrumentov v običajnih tržnih pogojih.

Razredi finančnih instrumentov	
Državne obveznice	Državne obveznice in podobni instrumenti, razviti trgi, bonitetna ocena AAA-A
	Državne obveznice in podobni instrumenti, razviti trgi, druga bonitetna ocena pod A

Razredi finančnih instrumentov	
Državne obveznice, novi trgi (trdna in mehka valuta)	Državne obveznice, novi trgi (trdna in mehka valuta)
Podjetniške obveznice naložbenega razreda	Podjetniške obveznice naložbenega razreda
Druge podjetniške obveznice	Podjetniške obveznice z visokim donosom

- (ii) Za razrede finančnih sredstev v spodnji preglednici se transakcijski stroški (vključno z eksplicitnimi in implicitnimi stroški) ocenijo bodisi z uporabo primerljivih informacij bodisi z dodajanjem ocen eksplicitnih stroškov ocenam polovice cenovnega razpona med ponudbo in povpraševanjem z uporabo metodologije, opisane v točki (i).

Razredi finančnih instrumentov	
Likvidnost	Instrumenti denarnega trga (zaradi jasnosti niso vključeni skladi denarnega trga)
Delnice, razviti trgi	Delnice z veliko tržno kapitalizacijo (razviti trgi)
	Delnice s srednjo tržno kapitalizacijo (razviti trgi)
	Delnice z majhno tržno kapitalizacijo (razviti trgi)
Delnice, novi trgi	Delnice z veliko tržno kapitalizacijo (novi trgi)
	Delnice s srednjo tržno kapitalizacijo (novi trgi)
	Delnice z majhno tržno kapitalizacijo (novi trgi)
Izvedeni finančni instrumenti, ki kotirajo na borzi	Izvedeni finančni instrumenti, ki kotirajo na borzi

- (iii) Za razrede finančnih instrumentov, navedene v spodnji preglednici, je transakcijski strošek povprečje ugotovljenega stroška transakcije (na podlagi cenovnih razponov med ponudbo in povpraševanjem, deljeno z dve) za ta razred finančnih instrumentov v običajnih tržnih pogojih.

Pri določitvi ugotovljenega stroška transakcije se lahko upoštevajo rezultati panelne ankete.

Razredi finančnih instrumentov	
OTC	OTC – eksotične opcije
	OTC – navadne opcije
	OTC – obrestne zamenjave, kreditne zamenjave in podobno
	OTC – menjalni posli in podobni instrumenti (ki niso obrestne zamenjave, kreditne zamenjave in podobno)
	OTC – terminski posli na tuje valute, razviti trgi
	OTC – terminski posli na tuje valute, novi trgi

22. Za PRIIP, s katerimi se posluje manj kot leto, je treba promet portfelja oceniti dosledno z razkritjem naložbene politike v ponudbeni dokumentaciji. Za PRIIP, s katerimi se posluje več kot leto, morajo biti ocene prometa portfelja skladne z dejanskim prometom portfelja.
23. Za PRIIP, s katerimi se posluje manj kot tri leta in v zvezi s katerimi se vlaga predvsem v sredstva, ki niso sredstva iz točke 9 te priloge, proizvajalec PRIIP oceni transakcijske stroške na podlagi metode vrednotenja po pošteni vrednosti z uporabo primerljivih sredstev.

Provizije, vezane na uspešnost

24. Za izračun provizij, vezanih na uspešnost, je treba izvesti naslednje korake:

- (a) provizije se izračunajo na podlagi preteklih podatkov za zadnjih pet let. Povprečne letne provizije, vezane na uspešnost, se izračunajo v odstotkih;
- (b) če niso na voljo vsi pretekli podatki o provizijah za uspešnost, ker je sklad/razred delnic nov ali ker so se spremenili pogoji sklada zaradi uvedbe provizije za uspešnost ali spremembe ene od njenih parametrov, se zgoraj navedena metoda prilagodi v skladu z naslednjimi koraki:
 - (i) pridobijo se ustrezni razpoložljivi pretekli podatki o provizijah za uspešnost za sklad/razred delnic;
 - (ii) za leta, za katera niso na voljo podatki, se oceni donos sklada/razreda delnic, v primeru modela relativne provizije za uspešnost pa se upoštevajo pretekle serije primerjalne stopnje / minimalne stopnje donosnosti;

za nove sklade se donosnost oceni z uporabo donosa primerljivega sklada ali enakovredne skupine. Ocenjen donos je bruto vrednost in vključuje vse stroške, ki bremenijo nov sklad. Zato je treba donos enakovrednih skupin prilagoditi tako, da se dodajo povprečni ustrezni stroški, ki se zaračunajo v skladu s pravili novega sklada. Na primer v primeru novega razreda z drugačno strukturo provizij se donosi tega novega razreda prilagodijo ob upoštevanju stroškov obstoječega razreda;
 - (iii) izračunajo se provizije od začetka vzorčnega obdobja, kot je določeno v točki (a), do datuma razpoložljivosti podatkov o dejanskih provizijah za uspešnost za sklad z uporabo ustreznega algoritma za zgoraj navedene pretekle serije;
 - (iv) obe seriji provizij za uspešnost se povežeta v eno serijo za celotno vzorčno obdobje, kot je določeno v točki (a);
 - (v) provizije za uspešnost se izračunajo z uporabo metodologije iz točke (a) (povprečje letnih provizij za uspešnost).

Spodbujevalne provizije

25. Za izračun spodbujevalnih provizij je treba izvesti naslednje korake:

- (a) provizije se izračunajo na podlagi preteklih podatkov za zadnjih pet let. Povprečne letne spodbujevalne provizije se izračunajo v odstotkih;
- (b) če niso na voljo vsi pretekli podatki o spodbujevalnih provizijah, ker je sklad/razred delnic nov ali ker so se spremenili pogoji sklada zaradi uvedbe spodbujevalne provizije ali spremembe ene od njenih parametrov, se zgoraj navedena metoda prilagodi v skladu z naslednjimi koraki:
 - (i) pridobijo se ustrezni razpoložljivi pretekli podatki o spodbujevalnih provizijah za sklad/razred delnic;

— za leta, za katera niso na voljo podatki, se oceni donos sklada/razreda delnic;

— za nove sklade se donosnost oceni z uporabo donosa primerljivega sklada ali enakovredne skupine. Ocenjen donos je bruto vrednost in vključuje vse stroške, ki bremenijo nov sklad. Zato je treba donos enakovrednih skupin prilagoditi tako, da se dodajo povprečni ustrezni stroški, ki se zaračunajo v skladu s pravili novega sklada. Na primer v primeru novega razreda z drugačno strukturo provizij se donosi tega novega razreda prilagodijo ob upoštevanju stroškov obstoječega razreda;
 - (ii) izračunajo se spodbujevalne provizije od začetka vzorčnega obdobja, kot je določeno v točki (a), do datuma razpoložljivosti podatkov o dejanskih spodbujevalnih provizijah za sklad z uporabo ustreznega algoritma za zgoraj navedene pretekle serije;
 - (iii) obe seriji spodbujevalnih provizij se povežeta v eno serijo za celotno vzorčno obdobje, kot je določeno v točki (a);
 - (iv) spodbujevalne provizije se izračunajo z uporabo metodologije iz točke (a) (povprečje letnih spodbujevalnih provizij).

26. Če se v celotni naložbi ne zaračunajo spodbujevalne provizije, je treba k navedbi ničelne spodbujevalne provizije v preglednici s sestavo stroškov dodati opozorilo za razjasnitev, da se plačilo x % končnega donosa opravi po izstopu naložbe.

II. SEZNAM STROŠKOV PRIIP, KI NISO NALOŽBENI SKLADI

Stroški, ki jih je treba razkriti

Enkratni stroški

27. Enkratni strošek je vstopni in izstopni strošek, ki vključuje začetne pristojbine, provizije ali kakršen koli drug znesek, ki ga mali vlagatelj plača neposredno ali se odšteje od plačila, ki ga mali vlagatelj prejme ali mu je dolgovan.
28. Enkratne stroške nosi PRIIP, ki ni naložbeni sklad, in predstavljajo nujne stroške, ki so nastali pri njegovem poslovanju, ali plačilo katere koli osebe, ki je povezana z njim ali zanj izvaja storitve.

Enkratni vstopni stroški in pristojbine

29. Enkratni vstopni stroški in pristojbine med drugim vključujejo naslednje vrste stroškov, ki se upoštevajo v znesku stroškov, ki ga je treba razkriti za PRIIP, ki niso naložbeni skladi:
- (a) prodajne provizije;
 - (b) strukturne stroške, vključno s stroški vzdrževanja trga (razpon) in stroški poravnave;
 - (c) stroške varovanja pred tveganji (za zagotovitev, da lahko proizvajalec PRIIP posnema uspešnost izvedene sestavine strukturiranega produkta – ti stroški vključujejo transakcijske stroške);
 - (d) stroške pravnih storitev;
 - (e) stroške jamstva za kapital;
 - (f) implicitno premijo, ki se plača izdajatelju.

Enkratni izstopni stroški in pristojbine

30. Enkratni izstopni stroški in pristojbine med drugim vključujejo naslednje vrste stroškov, ki se upoštevajo v znesku, ki ga je treba razkriti za PRIIP, ki niso naložbeni skladi:
- (a) pristojbine, izračunane glede na vrednost;
 - (b) cenovni razpon med ponudbo in srednjo ceno za prodajo produkta in morebitne eksplicitne stroške ali kazni za prečasen izstop. Cenovni razpon med ponudbo in srednjo ceno se oceni glede na razpoložljivost sekundarnega trga, tržne razmere in vrsto produkta. Kadar je proizvajalec PRIIP (ali povezana tretja oseba) edina razpoložljiva nasprotna stranka za nakup produkta na sekundarnem trgu, oceni stroške izstopa, ki se dodajo pošteni vrednosti produkta, v skladu s svojimi notranjimi politikami;
 - (c) stroške, vezane na pogodbo na razliko (CFD – *contract-for-difference*), kot so:
 - (i) provizije, ki jih zaračunavajo izvajalci CFD – splošna provizija ali provizija za vsak posel, tj. na odpiranje in zapiranje pogodbe;
 - (ii) trgovanje s CFD, kot so cenovni razponi med ponudbo in povpraševanjem, dnevni stroški financiranja in stroški financiranja čez noč, provizije za vodenje računa in davki, ki niso že vključeni v pošteno vrednost.

Ponavljajoči se stroški

31. Ponavljajoči se stroški so plačila, ki se redno odštejejo od vseh plačil, dolgovanih malemu vlagatelju, ali od vloženega zneska.
32. Ponavljajoči se stroški vključujejo vse vrste stroškov, ki jih nosi PRIIP, ki ni naložbeni sklad, in ki predstavljajo nujne stroške, ki so nastali pri njegovem poslovanju, ali plačilo katere koli osebe, ki je povezana z njim ali zanj izvaja storitve.

33. Naslednji okvirni, vendar neizčrpan seznam vsebuje vrste ponavljajočih se stroškov, ki se, kadar se ločeno odštejejo in zaračunajo, upoštevajo v znesku, ki ga je treba razkriti:

- (a) stroški za izplačila kuponov;
- (b) morebitni stroški v zvezi z osnovo.

Stroški PRIIP iz točke 17 Priloge IV

34. Enkratni izstopni stroški in pristojbine so stroški zamenjave, obračuna in poravnave, če so znani.

35. Ponavljajoči se stroški so stroški varovanja pred tveganji, ki nastanejo v običajnih in izjemnih tržnih pogojih.

Izračun implicitnih stroškov PRIIP, ki niso naložbeni skladi

36. Proizvajalec PRIIP se za izračun implicitnih stroškov PRIIP sklicuje na ceno ob izdaji, po obdobju vpisa pa na ceno, ki je na voljo za nakup produkta na sekundarnem trgu.

37. Razlika med ceno in pošteno vrednostjo produkta se šteje za oceno skupnih vstopnih stroškov, vključenih v ceno. Če proizvajalec PRIIP na podlagi razlike med ceno in pošteno vrednostjo ne more razlikovati ustreznih implicitnih stroškov, ki jih je treba razkriti v skladu s točko 29 te priloge, se poveže z izdajateljem različnih elementov produkta ali ustreznim organom, da bi pridobil ustrezne informacije o navedenih stroških.

38. Poštena vrednost je cena, ki bi jo prejeli za prodajo sredstva ali plačali za prenos obveznosti v redni transakciji na glavnem (ali najugodnejšem) trgu na datum merjenja pod trenutnimi tržnimi pogoji (tj. izstopna cena), ne glede na to, ali je mogoče ceno neposredno opazovati ali oceniti z uporabo druge tehnike ocenjevanja vrednosti.

39. Politika poštene vrednosti, ki ureja merjenje poštene vrednosti, določa vrsto pravil, ki med drugim urejajo naslednja področja:

- (a) upravljanje;
- (b) metodologija za izračun poštene vrednosti.

40. Namen pravil iz točke 39 te priloge je opisati postopek vrednotenja, ki:

- (a) je skladen z veljavnimi računovodskimi standardi v zvezi s pošteno vrednostjo;
- (b) zagotavlja, da so notranji modeli oblikovanja cen za PRIIP skladni z metodologijami, modeliranjem in standardi, ki jih proizvajalec PRIIP uporablja za vrednotenje svojega portfelja na podlagi domneve, da je produkt na voljo za prodajo ali namenjen trgovanju;
- (c) je skladen s stopnjo kompleksnosti produkta in vrsto osnove;
- (d) upošteva kreditno tveganje izdajatelja in negotovost v zvezi z osnovo;
- (e) določa parametre za opredelitve delujočega trga, da bi se preprečilo tveganje napačnega vrednotenja, ki bi lahko v skrajnih primerih povzročilo bistveno netočne ocene;
- (f) čim bolj poveča uporabo ustreznih opazovanih vhodnih tržnih podatkov in čim bolj zmanjša uporabo neopazovanih vhodnih podatkov.

41. Poštena vrednost strukturiranega produkta se določi na podlagi:

- (a) tržnih cen, če so te na voljo ali učinkovito oblikovane;
- (b) notranjih modelov oblikovanja cen, za katere se kot vhodni podatki uporabljajo tržne vrednosti, ki so posredno povezane s produktom in so pridobljene iz produktov s podobnimi značilnostmi (primerjalni pristop);
- (c) notranjih modelov oblikovanja, ki temeljijo na vhodnih podatkih, ki niso pridobljeni neposredno iz tržnih podatkov, za katere je treba oblikovati ocene in predpostavke (pristop vrednotenja z uporabo notranjega modela).

42. Če poštene vrednosti ni mogoče pridobiti iz tržnih cen, se izračuna z uporabo tehnike vrednotenja, s katero se lahko ustrezno predstavijo različni dejavniki, ki vplivajo na strukturo odplačil produkta, pri čemer se čim bolj uporabijo tržni podatki.

43. V tehniki vrednotenja iz točke 42 te priloge se glede na kompleksnost produkta upošteva naslednje:
- (a) uporaba nedavnih poslov na podlagi strogih poslovnih odnosov med poučenimi profesionalnimi nasprotnimi strankami;
 - (b) sklicevanje na tekočo tržno ceno drugega, v osnovi enakega instrumenta;
 - (c) uporaba ustrezne metode diskontiranih denarnih tokov, če je verjetnost vsakega denarnega toka določena z uporabo ustreznega modela razvoja cen sredstev.
44. Pri produktih z vnaprej določenim obdobjem vpisa se poštena vrednost izračuna na datum, ko so določeni pogoji produkta. Ta datum vrednotenja je blizu začetka obdobja vpisa. V primeru dolgih obdobjih ponudbe ali močne nestanovitnosti trga se opredeli merilo za posodobitev informacij o stroških.
45. Če se uporabijo predhodni pogoji, se stroški izračunajo z uporabo minimalnih pogojev produkta.
46. Če se uporabijo spremenljive cene vpisa, se opredeli postopek za vključitev in razkritje učinka stroškov spremenljive cene vpisa.

III. SEZNAM STROŠKOV ZAVAROVALNIH NALOŽBENIH PRODUKTOV

Stroški, ki jih je treba razkriti

Enkratni stroški

47. Enkratni strošek je vstopni in izstopni strošek, ki vključuje začetne pristojbine, provizije ali kakršen koli drug znesek, ki ga mali vlagatelj plača neposredno ali se odšteje od prvega izplačila ali omejenega števila izplačil, ki so dolgovana malemu vlagatelju, ali od plačila ob odkupu ali likvidaciji produkta.
48. Enkratne stroške nosi zavarovalni naložbeni produkt in predstavljajo nujne stroške, ki so nastali pri njegovem poslovanju, ali plačilo katere koli osebe, ki je povezana z njim ali zanj izvaja storitve.
49. Enkratni stroški med drugim vključujejo naslednje vrste vstopnih stroškov in pristojbin, ki se upoštevajo v znesku, ki ga je treba razkriti za zavarovalne naložbene produkte:
- (a) stroške strukturiranja ali stroške trženja;
 - (b) stroške pridobitve, distribucije, prodaje;
 - (c) stroške obdelave/poslovanja (vključno s stroški za upravljanje zavarovalnega kritja);
 - (d) stroškovni del premij za biometrično tveganje iz točke 59 te priloge;
 - (e) stroške posedovanja zahtevanega kapitala (vnaprejšnji del se razkrije, če so stroški zaračunani).

Ponavljajoči se stroški

50. Ponavljajoči se stroški so plačila, ki se redno odštejejo od vseh plačil, prejetih od malega vlagatelja, ali od vloženega zneska ali od zneskov, ki niso dodeljeni malemu vlagatelju na podlagi mehanizma udeležbe pri dobičku.
51. Ponavljajoči se stroški vključujejo vse vrste stroškov, ki jih nosi zavarovalni naložbeni produkt in ki predstavljajo nujne stroške, ki so nastali pri njegovem poslovanju, ali plačilo katere koli osebe, ki je povezana z njim ali zanj izvaja storitve.
52. Naslednji okvirni, vendar neizčrpn seznam vsebuje vrste ponavljajočih se stroškov, ki se upoštevajo v znesku „Drugi tekoči stroški“ iz preglednice 2 Priloge VII:
- (a) stroške strukturiranja ali stroške trženja;
 - (b) stroške pridobitve, distribucije, prodaje;
 - (c) stroške obdelave/poslovanja (vključno s stroški za upravljanje zavarovalnega kritja);
 - (d) stroškovni del premij za biometrično tveganje iz točke 59 te priloge;
 - (e) druge upravne stroške;

- (f) stroške posedovanja kapitala (ponavljajoči se del se razkrije, če so stroški zaračunani);
 - (g) vsak znesek, ki se implicitno zaračuna od vložene zneska, kot so stroški, nastali pri upravljanju naložb zavarovalnice (provizije za deponiranje, stroški za nove naložbe itd.);
 - (h) plačila tretjim osebam za pokritje nujnih stroškov, ki nastanejo v povezavi s pridobitvami ali odtujitvami kakršnih koli sredstev v okviru zavarovalnega naložbenega produkta (vključno s transakcijskimi stroški iz točk od 7 do 23 te priloge).
53. Če se pri zavarovalnem naložbenem produktu del njegovih sredstev v KNPVP ali AIS vložijo v PRIIP, ki ni KNPVP ali AIS, ali v naložbeni produkt, ki ni PRIIP, se uporabljajo točke 5(l), (m) oziroma (n) te priloge.

Razkritje stroškov premije za biometrično tveganje zavarovalnega naložbenega produkta

Stroškovni del premij za biometrično tveganje

54. Premije za biometrično tveganje so premije, ki jih mali vlagatelj plača neposredno ali ki se odštejejo od zneskov, ki se knjižijo v dobro matematičnih rezervacij, ali od premije za udeležbo pri zavarovalni polici in ki so namenjene kritju statističnega tveganja za denarna plačila iz zavarovalnega kritja.
55. Poštena vrednost premij za biometrično tveganje je pričakovana sedanja vrednost, v skladu z obrestnimi merami iz točke 71(a) te priloge, prihodnjih denarnih plačil iz zavarovalnega kritja ob upoštevanju naslednjega:
- (a) predpostavk najboljše ocene glede teh denarnih plačil, ki izhajajo iz posameznih profilov tveganja za portfelj posameznega proizvajalca;
 - (b) drugih odplačil, povezanih z zavarovalnim kritjem (rabati na premije za biometrično tveganje, vrnjeni malim vlagateljem, povišanje denarnih plačil, znižanje prihodnjih premij itd.), ki izhajajo iz mehanizmov udeležbe pri dobičku (zakonskih in/ali pogodbenih).
56. Predpostavke o najboljši oceni glede prihodnjih denarnih plačil iz zavarovalnega kritja se določijo realistično.
57. Ocenjena prihodnja denarna plačila ne vključujejo previdnostne rezerve (*prudency margin*) ali stroškov za upravljanje zavarovalnega kritja.
58. Za proizvajalce s področja uporabe Direktive 2009/138/ES so te predpostavke o najboljši oceni skladne z ustreznimi predpostavkami, ki se uporabljajo za izračun zavarovalno-tehničnih rezervacij v bilanci stanja po Solventnosti II.
59. Stroškovni del premij za biometrično tveganje je razlika med premijami za biometrično tveganje iz točke 54 te priloge, zaračunanimi malemu vlagatelju, in pošteno vrednostjo premij za biometrično tveganje iz točke 55 te priloge.
60. Proizvajalec PRIIP lahko vključi celotne premije za biometrično tveganje v izračun enkratnih stroškov ali ponavljajočih se stroškov namesto stroškovnega dela teh premij.

DEL 2

Zbirni kazalniki stroškov in skupen učinek stroškov

I. ZBIRNI KAZALNIKI STROŠKOV

61. Zbirni kazalnik stroškov PRIIP je zmanjšanje donosa zaradi skupnih stroškov, ki se izračunajo v skladu s točkami od 70 do 72 te priloge.
62. Za izračun zbirnega kazalnika stroškov so stroški iz točke 72 te priloge, ki jih je treba razkriti, skupni stroški. Za naložbene sklade je to vsota stroškov iz točk 1 in 2 te priloge ter vsota stroškov iz točk 4 in 6 te priloge; za PRIIP, ki niso naložbeni skladi, razen PRIIP iz točke 17 Priloge IV, je to vsota stroškov iz točk 27 in 28 te priloge ter vsota stroškov iz točk 31 in 32 te priloge; za PRIIP iz točke 17 Priloge IV je to vsota stroškov iz točk 34 in 35 te priloge; za zavarovalne naložbene produkte pa je to vsota stroškov iz točk 47 in 48 ter vsota stroškov iz točk 50 in 51 te priloge. Skupni stroški vključujejo tudi kazni za izstop, kadar je to ustrezno.

Enkratni stroški in količniki enkratnih stroškov

63. Količnik vstopnih in izstopnih stroškov PRIIP je zmanjšanje letnega donosa zaradi vstopnih in izstopnih stroškov, ki se izračunajo v skladu s točkami od 70 do 72 te priloge.
64. Za izračun količnika vstopnih in izstopnih stroškov so stroški iz točke 72 te priloge, ki jih je treba razkriti, vstopni in izstopni stroški v skladu s točkama 1 in 2 te priloge za naložbene sklade; v skladu s točkama 27 in 28 te priloge za PRIIP, ki niso naložbeni skladi, razen PRIIP iz točke 17 Priloge IV; v skladu s točko 35 za PRIIP iz točke 17 Priloge IV; in v skladu s točkama 47 in 48 te priloge za zavarovalne naložbene produkte. Izstopni stroški vključujejo tudi kazni za izstop, kadar je to ustrezno.

Količniki ponavljajočih se stroškov, stroškov premoženjskih transakcij in stroškov zavarovanja / drugih ponavljajočih se stroškov

65. Količniki stroškov premoženjskih transakcij, stroškov zavarovanja in drugih ponavljajočih se stroškov PRIIP so zmanjšanje letnega donosa stroškov premoženjskih transakcij in drugih ponavljajočih se stroškov, izračunanih v skladu s točkami od 70 do 72 te priloge.
66. Za izračun količnika stroškov premoženjskih transakcij in količnika stroškov zavarovanja se uporablja naslednje:
- (a) za izračun premoženjskih transakcij so stroški iz točke 72 te priloge, ki jih je treba razkriti, stroški premoženjskih transakcij v skladu s točkami od 7 do 23 te priloge za naložbene sklade; v skladu s točko 29(c) te priloge za PRIIP, ki niso naložbeni skladi, razen PRIIP iz točke 17 Priloge IV; in v skladu s točko 52(h) te priloge za zavarovalne naložbene produkte;
 - (b) za izračun količnika stroškov zavarovanja so stroški iz točke 72 te priloge, ki jih je treba razkriti, stroški zavarovanja v skladu s točkama 59 in 60 te priloge za zavarovalne naložbene produkte.
67. Količnik drugih ponavljajočih se stroškov je zmanjšanje letnega donosa zaradi drugih ponavljajočih se stroškov, ki se izračuna kot razlika med zbirnim kazalnikom stroškov v skladu s točko 61 te priloge in vsoto razmerja enkratnih stroškov v skladu s točko 63 te priloge, razmerja med stroški premoženjskih transakcij v skladu s točko 66(a), razmerja med stroški zavarovanja v skladu s točko 66(b) te priloge ter razmerja med dodatnimi stroški v skladu s točko 68 te priloge.

Dodatni stroški in količnik dodatnih stroškov (količnik provizije za uspešnost in spodbujevalne provizije)

68. Za izračun količnika provizije za uspešnost so stroški iz točke 72 te priloge, ki jih je treba razkriti, dodatni stroški portfelja v skladu s točko 6(a) te priloge za naložbene sklade. Za izračun količnika spodbujevalne provizije so stroški iz točke 72 te priloge, ki jih je treba razkriti, dodatni stroški portfelja v skladu s točko 6(b) te priloge za naložbene sklade.
69. „Tekoči stroški“, „provizije za uspešnost“ in „spodbujevalne provizije“ iz Priloge VII so „ponavljajoči se stroški“, „količnik provizije za uspešnost“ oziroma „količnik spodbujevalne provizije“ iz te priloge in člena 5.

Izračun zbirnega kazalnika stroškov

70. Zbirni kazalnik stroškov se izračuna kot razlika med odstotkoma i in r , pri čemer je r letna notranja stopnja donosa v razmerju do bruto plačil malega vlagatelja in ocenjenih denarnih plačil malemu vlagatelju med priporočenim obdobjem razpolaganja, i pa je letna notranja stopnja donosa za ustreznih scenarij brez stroškov.
71. Ocena prihodnjih denarnih plačil iz točke 70 te priloge temelji na naslednjih predpostavkah:
- (a) razen za PRIIP iz točke 17 Priloge IV se letna notranja stopnja donosa PRIIP, tj. njegova uspešnost, izračuna z uporabo metodologije in osnovne domneve za oceno zmernega scenarija iz oddelka o scenarijih uspešnosti dokumenta s ključnimi informacijami;
 - (b) izplačila upravičenj se ocenijo ob predpostavki, da so izvzeti vsi stroški, vključeni v skupne stroške v skladu s točko 62 te priloge;

- (c) za PRIIP iz točke 17 Priloge IV in za sklade KNPVP ali sklade, ki niso KNPVP, za katere proizvajalci PRIIP uporabljajo dokument s ključnimi informacijami za vlagatelje v skladu s členom 14(2) te uredbe, je uspešnost 3 %.

72. Za izračun scenarija brez stroškov, navedenega v točki 70 te priloge, velja naslednje:

- (a) za izračun i se bruto plačila malega vlagatelja iz izračuna r zmanjšajo za stroške, ki jih je treba razkriti, ali pa se predvidena denarna plačila malemu vlagatelju iz izračuna r povečajo ob predpostavki, da so bili dodatno vloženi zneski stroškov, ki jih je treba razkriti. V tem primeru je i letna notranja stopnja donosa v razmerju do teh prilagojenih plačil, ki jih opravi mali vlagatelj ali ki so mu izplačana;
- (b) če se lahko stroški, ki jih je treba razkriti, izrazijo kot stalni odstotek vrednosti sredstev, se lahko zanemarijo v izračunu, opisanem v točki 72(a) te priloge, in namesto tega pozneje dodajo k odstotku letne notranje stopnje donosa i za ustreznih scenarij brez stroškov.

Posebne zahteve za PRIIP, ki niso naložbeni skladi

73. Za izračun scenarija brez stroškov, navedenega v točki 70 te priloge, se za PRIIP, ki niso naložbeni skladi, bruto plačila malega vlagatelja iz izračuna r , kot je navedeno v točki 72 te priloge, zmanjšajo za stroške, ki jih je treba razkriti.

Posebne zahteve za zavarovalne naložbene produkte

74. Za izračune, opisane v točkah od 70 do 72 te priloge, se za zavarovalne naložbene produkte predpostavlja, da v obdobju razpolaganja ni plačil iz zavarovalnega kritja. To pomeni, da izračun zbirnega kazalnika stroškov temelji samo na ocenjenih izplačilih upravičenj iz življenjskega zavarovanja za primer smrti in doživetja.

75. Če so ponavljajoči se in enkratni stroški pokriti z eksplicitnimi stroški, ki so fiksni del izračuna premije za produkt, izračun ponavljajočih se in enkratnih stroškov temelji na teh eksplicitnih stroških.

76. Za udeležbo pri dobičku za zavarovalne naložbene produkte velja naslednje:

- (a) pri izračunu ponavljajočih se in enkratnih stroškov za zavarovalne naložbene produkte se zneski, zadržani od donosa od naložb na podlagi mehanizmov udeležbe pri dobičku, štejejo kot stroški;
- (b) če se del stroškov vrne malim vlagateljem na podlagi ločenih stroškovnih premij, se to šteje kot rabat na stroške, ki zniža odbitke stroškov, če:
- (i) se stroškovne premije prijavijo ločeno od drugih delov premije za udeležbo in so namenjene povračilu delov stroškov na podlagi pogodbenih pogojev produkta;
- (ii) lahko proizvajalec PRIIP na podlagi trdnih aktuarskih metod dokaže, da so pričakovane prihodnje stroškovne premije pokrite s pričakovanimi prihodnjimi dobički, ki izhajajo iz preudarnih predpostavk o prihodnjih stroških.

Izračun količnikov

Načelo izogibanja dvojnemu štetju

77. Če je ena vrsta stroškov pokrita z dvema ali več vrstami stroškov, kot je navedeno v tej prilogi, se ta vrsta stroškov samo enkrat upošteva v izračunu kazalnikov (razmerij), ki na njej temeljijo.

Druge zahteve

78. Količniki se izrazijo kot odstotek na dve decimalni mesti natančno.

79. Količniki se izračunajo najmanj enkrat letno.

80. Količniki temeljijo na najnovejših izračunih stroškov, ki jih je določil proizvajalec PRIIP. Brez poseganja v točko 77 te priloge se stroški ocenijo na podlagi načela „z vsemi predpisanimi davki“.

Za naložbene sklade velja naslednje:

- (a) opravi se ločen izračun za vsak razred delnic, če pa so enote dveh ali več razredov razvrščene *pari passu*, se lahko zanje izvede enoten izračun;
 - (b) v primeru krovnega sklada se za namene te priloge vsak sestavni oddelek ali podsklad obravnava ločeno, vsi stroški, ki se lahko pripišejo celotnemu skladu, pa se porazdelijo med vse podsklade na način, ki je pošten za vse vlagatelje.
81. Poleg prvega izračuna novega PRIIP se količniki, če ni določeno drugače, izračunajo naknadno najmanj enkrat letno. Če se šteje, da zaradi bistvene spremembe ni primerno uporabiti naknadnega izračuna, se lahko namesto tega uporabi ocena, dokler ni na voljo zanesljiv naknadni izračun, ki izraža učinek bistvene spremembe.
82. Naknadni izračuni temeljijo na najnovejših izračunih stroškov, ki jih je proizvajalec PRIIP določil na razumni in za ta namen ustrezni podlagi. Izračuni lahko temeljijo na stroških, prikazanih v izkazu poslovanja za PRIIP, objavljenem v njegovem zadnjem letnem ali polletnem poročilu, če je ta izkaz časovno dovolj blizu. Če ni časovno dovolj blizu, se namesto tega uporabi primerljiv izračun, ki temelji na stroških, zaračunanih v novjšem 12-mesečnem obdobju.
83. Informacije o razmerjih, ki so veljala v preteklih letih/obdobjih, se objavijo v viru, ki je v dokumentu s ključnimi informacijami naveden kot splošni vir dodatnih informacij za vlagatelje, ki to zahtevajo.
84. Kadar je treba upoštevati stroške, ki se lahko pripišejo osnovnemu KNPVP ali AIS, velja naslednje:
- (a) kazalnik stroškov za vsak osnovni KNPVP ali AIS se izračuna sorazmerno glede na delež čiste vrednosti sredstev PRIIP, ki jo ta KNPVP ali AIS predstavlja na ustrezni datum, tj. datum, ko se upošteva izračun PRIIP;
 - (b) vse sorazmerno izračunane vrednosti se dodajo vrednosti skupnih stroškov samega PRIIP iz naložbe in tako predstavljajo skupno vsoto.

Metodologija za izračun za nove PRIIP

85. Namesto naknadnih podatkov se za izračun različnih vrst stroškov uporabijo ocene. Take ocene se izvedejo z uporabo primerljivega PRIIP ali enakovredne skupine kot približkov.
86. Za PRIIP, za katere se zaračuna fiksna pavšalna tarifa, se uporabi ta tarifa, če vključuje vse stroške, ki jih je treba prikazati v skladu z zahtevami za razkritje stroškov PRIIP.
87. Za PRIIP, za katere je določena omejitev ali najvišji znesek, ki ga je mogoče zaračunati, in če vključuje vse stroške, ki jih je treba prikazati v skladu z zahtevami za razkritje stroškov PRIIP, se uporabi ta omejitev ali najvišji znesek, če se proizvajalec PRIIP zaveže, da bo spoštoval objavljeno vrednost in prevzel vse stroške, ki bi sicer povzročili njeno prekoračitev.
88. Če bi po mnenju proizvajalca PRIIP navajanje vrednosti na dve decimalni mesti natančno lahko vlagateljem dalo vtis o lažni stopnji točnosti, zadostuje navajanje vrednosti na eno decimalno mesto natančno.
89. Proizvajalec PRIIP zagotovi, da se s pregledovanjem ohranja točnost ocenjene vrednosti. Proizvajalec PRIIP določi, kdaj je primerno začeti uporabljati naknadne vrednosti namesto ocene, vsekakor pa najpozneje 12 mesecev po datumu, ko je bil PRIIP prvič ponujen za prodajo v kateri koli državi članici, pregleda točnost ocene, tako da naknadno izračuna vrednost.

II. SKUPNI UČINEK STROŠKOV

Skupne zahteve za vse vrste PRIIP

90. Preglednica(-i) iz člena 5 vsebuje(-ta) navedbo skupnih stroškov v denarnem znesku in odstotku, če mali vlagatelj vloži 10 000 EUR (za vse PRIIP razen zavarovalnih naložbenih produktov na podlagi rednih premij) oziroma 1 000 EUR letno (za zavarovalne naložbene produkte na podlagi rednih premij) med različnimi obdobji razpolaganja, vključno s priporočenim obdobjem razpolaganja. Obdobja razpolaganja, ki se prikažejo, so obdobja iz točk od 14 do 16 Priloge IV. Če se za produkt šteje, da nima alternativnega likvidnostnega posojila, ki ga podpira proizvajalec PRIIP ali tretja oseba, ali če ni likvidnostnih ureditev ali za PRIIP iz točke 17 Priloge IV, se lahko ta navedba stroškov prikaže šele ob zapadlosti ali na koncu priporočenega obdobja razpolaganja.

91. Če PRIIP ni izražen v eurih, se uporabi podobno velik znesek, kot je naveden v točki 90 te priloge in ki ga je mogoče deliti s 1 000.
 92. Skupni stroški vključujejo enkratne, ponavljajoče se in dodatne stroške ter, kadar je to primerno, kazni za izstop.
 93. Kazni za izstop je treba razlikovati od drugih stroškov izstopa, ki jih je treba vedno plačati in zato vedno vključiti v enkratne stroške.
 94. Primernost kazni za izstop je odvisna od obdobja razpolaganja za naložbo in natančnega trenutka izplačila za produkt. Te kazni niso primerne, če se naložba ohrani celotno priporočeno obdobje razpolaganja.
-

PRILOGA VII

PRIKAZ STROŠKOV

Zmanjšanje donosa kaže, kakšen učinek bodo skupni stroški, ki jih boste plačali, imeli na donos naložbe, ki ga boste morda imeli. V skupnih stroških so upoštevani enkratni, tekoči in dodatni stroški.

Tukaj prikazani zneski so kumulativni stroški samega produkta za tri različna obdobja razpolaganja. Vključujejo morebitne kazni za predčasen izstop. Številke temeljijo na predpostavki, da vložite [10 000 EUR (ALI 1 000 EUR vsako leto za PRIIP na podlagi rednih premij)]. Številke so ocene in se lahko v prihodnosti spremenijo.

Preglednica 1

Stroški skozi čas

Oseba, ki prodaja produkt ali o njem svetuje, vam lahko zaračuna druge stroške. V tem primeru vam bo predložila informacije o teh stroških in vam pokazala učinek, ki jih bodo vsi stroški imeli na vašo naložbo skozi čas.

Naložbe Scenariji [10 000 EUR]	Izplačilo po [1] letu	Izplačilo po [priporočenem obdobju razpolaganja/2]	Izplačilo [na koncu priporočenega obdobja razpolaganja]
Skupni stroški	[...] %	[...] %	[...] %
Letni učinek na donos (zmanjšanje donosa)	[...] %	[...] %	[...] %

Preglednica 2

Sestava stroškov

Spodnja preglednica prikazuje:

- vsakoletni učinek različnih vrst stroškov na donos naložbe, ki ga boste morda imeli ob koncu priporočenega obdobja razpolaganja;
- pomen različnih kategorij stroškov.

Ta preglednica prikazuje letni učinek na donos			
Enkratni stroški	Vstopni stroški	[...] %	Učinek stroškov, ki jih plačate ob vstopu v naložbo. [To je najvišji znesek, ki ga boste plačali, morda pa boste plačali manj.] [IN/ALI, če so stroški vključeni v ceno, na primer pri PRIIP, ki niso naložbeni skladi.] Učinek stroškov, ki so že vključeni v ceno. [To je najvišji znesek, ki ga boste plačali, morda pa boste plačali manj.] [Če so stroški distribucije vključeni v vstopne stroške.] To vključuje stroške distribucije vašega proizvoda.
	Izstopni stroški	[...] %	Učinek stroškov izstopa iz naložbe ob zapadlosti.
Tekoči stroški	Stroški premoženjskih transakcij	[...] %	Učinek stroškov našega nakupa in prodaje osnovnih naložb za produkt.
	Drugi tekoči stroški	[...] %	Učinek stroškov, ki nam jih plačate vsako leto za upravljanje vaših naložb, in stroškov iz oddelka II.
Dodatni stroški	Provizije za uspešnost	[...] %	Učinek provizije za uspešnost. To odbijemo od vaše naložbe, če je preseženo merilo uspešnosti za produkt (y pri x %).
	Spodbujevalne provizije	[...] %	Učinek spodbujevalne provizije. To odbijemo, če je uspešnost naložbe [večja od x %]. [Plačilo v višini y % končnega donosa bo izvedeno po izstopu iz naložbe.]

Za PRIIP, ki ponujajo več različnih možnosti naložb, proizvajalci PRIIP za prikaz stroškov uporabijo preglednici 1 in 2 iz te priloge, pri čemer za vsako številko v vsaki preglednici po potrebi navedejo obseg stroškov.